



Eskilstuna  
kommun

Kommunstyrelsen  
Kommunledningskontoret  
Ekonomi och kvalitet

2018-05-29

KSKF/2018:238

1 (1)

Kommunstyrelsen

## Årsplan 2019 för Eskilstuna kommun

### Förslag till beslut

### *Förslag till kommunfullmäktige*

Årsplan 2019 antas enligt Socialdemokraterna, Centerpartiet och Moderaternas förslag.

Jimmy Jansson  
Socialdemokraterna

Arne Jonsson  
Centerpartiet

Jari Puustinen  
Moderaterna



Socialdemokraterna  
FRAMTIDSPARTIET



CENTERPARTIET



**Socialdemokraternas, Centerpartiets och Nya Moderaternas förslag**

## **Årsplan 2019**

### **Innehållande:**

- **Fler i jobb och satsningar på äldrevård och utbildning**
- **Mindre administration, pålagor och regelkrångel**
- **Ansvar för ekonomi, jämställdhet och framkomlighet**
- **Ökad samhällsnärvaro i stadsdelar och på landsbygd**

Vi lägger en budget som är realistisk och genomförbar.

Vi lovar inte mer än vad som är möjligt att hålla.

Vi ska avlasta och underlätta för medarbetarna att klara sina uppgifter.

Budgeten innebär startskottet för den största utbyggnaden av välfärden i Eskilstuna kommun i modern tid. Den lägger fortsatt hårt tryck på att minska arbetslösheten och stärka näringslivsklimatet, samtidigt som tryggheten ska öka och brottsligheten samt dess orsaker bekämpas.

Jimmy Jansson (S)

Arne Jonsson (C)

Jari Puustinen (M)

Sarita Hotti (S)

Lillemor Nord (C)

Göran Gredfors (M)

## Inledning

Eskilstuna kommun har en långsiktig vision som visar vägen till en bättre verksamhet och ett bättre Eskilstuna. Visionen kompletteras av en konkret målbild som beskriver hur det ska vara att bo och leva i Eskilstuna år 2030. Vision och målbild för Eskilstuna 2030 ska vara vägledande för hur Eskilstuna ska fortsätta utvecklas. Vägen till visionen går via 4-åriga strategiska mål som fullmäktige fastställt i den strategiska inriktningen. Den strategiska inriktningen visar vad kommunkoncernen ska åstadkomma för invånare, brukare och kunder under mandatperioden. Fullmäktiges årsplan visar vilka resultat som ska uppnås under året.

## Processområden

Nästan all verksamhet sker inom processer. Varje process drivs för att möta ett specifikt behov, som exempelvis behovet av utbildning. Processerna sträcker sig ofta över flera verksamheter och organisatoriska gränser. Processerna lyfter fram kärnverksamheten och skapar värde för invånare, brukare och kunder. Kommunkoncernen har sju processområden som beskriver uppdrag, inriktning och ambition. Några av de strategiska målen berörs av flera processområden, exempelvis ekologisk uthållighet, medan ett strategiskt mål som höjd utbildningsnivå i huvudsak berörs av ett processområde.

De sju processområdena är:

- Värna demokrati
- Tillgodose behovet av utbildning
- Tillgodose behovet av vård och sociala tjänster
- Tillgodose behovet av berikande kultur och fritid
- Tillgodose miljö- och samhällsbyggnadsbehov
- Bedriva samhällsskydd och beredskap
- Främja näringsliv och arbete

Alla processområden är indelade i huvudprocesser. Ett exempel är processområdet Tillgodose behovet av utbildning. Där ingår de fyra huvudprocesserna förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning. För huvudprocesserna fastställs 4-åriga processmål. De 4-åriga processmålen ska säkra utveckling och drift i respektive process samt bidra till att de strategiska målen uppnås.

## Hållbar utveckling och Effektiv organisation

Begreppen Hållbar utveckling och Effektiv organisation är centrala för den inriktning som kommunkoncernen ska ha. Bra verksamhet uppnås genom balans mellan hållbar utveckling och effektiv organisation. Det som kommunkoncernen åstadkommer för invånare, brukare och kunder ska leda till en hållbar utveckling. Det ska ske genom en effektiv organisation som använder tillgängliga resurser på bästa sätt.

**Hållbar utveckling** består av tre perspektiv: social, ekologisk och samhällsekonomisk hållbarhet. Det är ett utåtriktat begrepp som visar vad kommunkoncernen ska åstadkomma för invånare, brukare och kunder.

- **Social hållbarhet** handlar bland annat om jämställdhet, social omsorg, utbildning,

- trygghet, mångfald, icke diskriminering, delaktighet, kultur och en god folkhälsa.
- **Ekologisk hållbarhet** handlar bland annat om biologisk mångfald, ekosystemtjänster, hushålla med ändliga resurser och att bevara naturvärden.
  - **Samhällsekonomisk hållbarhet** handlar bland annat om möjlighet till arbete och försörjning, tillväxt, näringslivets betydelse och den tekniska utvecklingen.

**Effektiv organisation** består också av tre perspektiv: kvalitet, medarbetare och ekonomi. Det är ett inåtriktat begrepp som pekar på de förutsättningar som är nödvändiga för att organisationen ska kunna skapa värde för invånare, brukare och kunder.

- **Kvalitet** handlar om att utveckla en processorienterad och kommunikativ organisation, att arbeta med ständiga förbättringar och att använda digitalisering som möjliggörare.
- **Medarbetare** handlar om att det ska finnas förutsättningar för ett tydligt och gott ledarskap samt ett modigt och engagerat medarbetarskap.
- Effektivt resursutnyttjande och god ekonomistyrning ger en stabil **ekonomi**. God ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra verksamhet.

## Årsplanen – en vägledning

### Vi tar plats och ansvar i det regionala ledarskapet

#### Hållbar utveckling

##### Strategiska mål för hållbar utveckling

*Attraktiv stad och landsbygd*

*Höjd utbildningsnivå*

*Fler jobb*

*Social uthållighet*

*Ekologisk uthållighet*

##### Övergripande processer

*Att värna demokrati*

*Att tillgodose behovet av utbildning*

*Att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster*

*Att tillgodose behovet av berikande kultur och fritid*

*Att tillgodose behovet av miljö- och samhällsbyggnadsarbete*

*Att bedriva samhällsskydd och beredskap*

*Att främja näringsliv och arbete*

#### Effektiv organisation

##### Processområden

*Processkvalitet*

*Medarbetare*

*Ekonomi*

#### Ekonomisk plan 2019-2021

##### Ekonomisk sammanställning

## ÅRSPLANEN - EN VÄGLEDNING

Årsplan 2019 beskriver vad kommunfullmäktige vill uppnå under året samt de ekonomiska förutsättningarna för kommunkoncernens verksamheter. Huvuddelen av planens inriktning och ekonomiska förutsättningar beslutas av kommunfullmäktige i juni. Därefter planerar nämnder och bolagsstyrelser sin verksamhet och återkommer i sina verksamhetsplaner med förslag på åtaganden som ska bidra till att nå målen i årsplanen. I årsplan 2019 är redan ett fåtal gemensamma åtaganden utarbetade, som underlag för verksamhetsplaneringen.

Under perioden september-november sker dialog kring åtagandena. I november beslutar kommunfullmäktige om kompletteringar till årsplanen.

Årsplanen består således av två delar som kompletterar varandra och ska därför läsas tillsammans. I god tid före årsskiftet, senast 20 december, bör varje medarbetare känna till sin enhets lokala verksamhetsplan så att verksamheten kan drivas effektivt redan från början av verksamhetsåret.

### Hur är årsplanen uppbyggd?

Årsplanen är byggd utifrån två perspektiv – Hållbar utveckling och Effektiv organisation. Hållbar utveckling är det utåtriktade perspektivet och anger vad vi ska åstadkomma för invånare, brukare och kunder. Effektiv organisation är det inåtriktade perspektivet och anger hur det inre arbetet utförs och vilka resurser som finns.

Hållbar utveckling skapas genom sju processområden. I dessa skapas social, miljömässig och samhällsekonomisk hållbarhet för Eskilstunaborna.

### Ägardirektiv

För styrning av bolagskoncernen finns också kommunfullmäktiges ägardirektiv som gäller de helägda kommunala bolagen.

### Begrepp

Med begreppet Eskilstuna kommunkoncern menas organisationen, det vill säga Eskilstuna kommun med förvaltningar samt de av Eskilstuna Kommunföretag AB helägda bolagen Eskilstuna Energi och Miljö AB, Eskilstuna Kommunfastigheter AB, Destination Eskilstuna AB, Eskilstuna Logistik och Etablering AB samt Eskilstuna Jernmanufaktur AB. I texten används kommunkoncernen.

Med begreppet Eskilstuna menas det geografiska området Eskilstuna kommun, det vill säga Eskilstuna, Torshälla samt landsbygden. I texten används Eskilstuna.

### Förkortningar och förklaringar

I anslutning till varje åtagande anges inom parentes vilken del av kommunkoncernen åtagandet gäller. Förkortningarna betyder:

KS kommunstyrelsen

AVN arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

BUN barn- och utbildningsnämnden

KFN kultur- och fritidsnämnden

MRN miljö- och räddningstjänstnämnden

SBN stadsbyggnadsnämnden

SN socialnämnden

TSN Torshälla stads nämnd

VON vård- och omsorgsnämnden

ÖFNES överförmyndarnämnden

KFTG Eskilstuna Kommunföretag AB

EEM Eskilstuna Energi & Miljö AB

KFAST Eskilstuna Kommunfastigheter AB

MSP Eskilstuna Jernmanufaktur AB (Munktell Science Park)

DEAB Destination Eskilstuna AB

ELE Eskilstuna Logistik och Etablering AB

Den nämnd eller det bolag som står först inom parentes är ansvarig för att samordna planering, genomförande och återrapportering av åtagandet tillsammans med övriga berörda nämnder och bolag inom kommunkoncernen.

**Åtaganden i fet stil är gemensamma för hela eller större delar av kommunkoncernen.**

*Text i kursiv stil under åtagandet visar vilket strategiskt mål åtagandet i huvudsak stödjer.*

## Vi tar plats och ansvar i det regionala ledarskapet

Eskilstuna Kommun flyttar fram sina positioner. Vi har mycket att bidra med för att stärka den regionala utvecklingen. Nu ska Sörmland bilda region och då är det självklart att vi tar plats och är drivande i regionen. Samtidigt ser vi det som självklart att regionen engagerar sig i Eskilstuna och även norra Sörmland på en rimlig nivå. Vi har mycket att bidra med. Vårt engagemang i miljöfrågor, industri- och näringslivsutveckling, jämställdhetsarbetet, högskolans utveckling, bostadsbyggande och mycket mer där vi ligger i framkant. Eskilstuna kommun ska också ta initiativ till att i dialog, med i första hand Strängnäs, försöka finna en gemensam linje och gemensamma frågor i regionen.

Dessutom ska Eskilstuna kommun lägga kraft i och engagemang på 4 Mälärstäder och Mälardalsrådet. Det här är viktiga samarbeten där vi kan bidra och påverka i positiv riktning.

### Inledning

Vi befinner oss i en tid av förändring med en samhällsutveckling som i många delar är dubbel. Samtidigt som det finns en stark positiv utveckling att bygga vidare på, finns också utmaningar som vi måste möta. Under den gångna mandatperioden har den politiska majoriteten lagt all kraft på att lyfta vår kommuns styrkor och samtidigt hantera de problem som finns. Vi har fortsatt en vändning för vår kommun. Företagsetableringar, utbyggd välfärd, bostadsbyggande, näringslivsklimat, en välskött kommunekonomi och en kamp mot brottsligheten och dess orsaker har stått i fokus. Andra exempel är hanteringen av en flyktingkris, en orolig omvärld och kraftigt ökade kostnader i relation till intäkterna. Trots allt detta står Eskilstuna kommun som ort och organisation stadig och vi kan nu ta ytterligare kliv för att skapa ett ännu starkare och bättre Eskilstuna och Torshälla. Det kommer att krävas styrka och förmåga för att orka möta de utmaningar vi står inför. Vår största resurs är medborgarna i kommunen och den kraft var och en bär. Våra medarbetare är nyckeln till framgång.

Vi är tre olika partier med olika ideologier men med en gemensam strävan om att skapa ett ännu bättre Eskilstuna för alla. Flickor, pojkar, kvinnor och män ska alla få plats. Vi tror på individens inneboende kraft och var och en av oss har ett ansvar att göra det bästa med våra liv och bidra till samhället. Det är i många delar en plikt vi bär på. Människor har olika förutsättningar och därför har vi ett samhälle där vi hjälps åt. För att det ska fungera krävs något som heter tillit och det måste vi ha mer av. Om var och en av oss ska vara beredd att ställa upp på andra så måste vi kunna känna trygghet i att någon alltid ställer upp tillbaka. Det grundläggande i detta är att vi alla utbildar oss i tillräckligt mycket, kommer i arbete och bidrar till samhället. Dessutom att vi alla följer gemensamt beslutade lagar och regler som vi tillsammans behöver för att fungera ihop. Och att vi talar samma språk.

Det är den grund vi vill fortsätta att utveckla Eskilstuna från. Vi vill fortsätta att göra det i nära samarbete med invånare, medarbetare och näringsliv. Detta är en gemensam uppgift vi alla delar och vi får inte vara rädda för att lyfta våra problem och prata om dem. För hur ska vi annars kunna lösa dem? Men vi får samtidigt inte hävda att saker är värre än de är. Fantastiska saker sker i Eskilstuna. Utanför vår kommungräns ser andra Eskilstuna som en framgångsrik och offensiv ort som kan, vill och vågar. Se bara på alla satsningar som görs:



hur näringslivet utvecklas, hur etableringar av nya företag sker, att arbetslösheten sjunker, att bostäder byggs och att vi har ett offensivt miljöarbete och ett framgångsrikt jämställdhetsarbete. Så självförtroende är något vi kan unna oss.

### **Kommunens ekonomi utgör grunden**

De kommande åren står vi inför stora investeringar, inte minst i äldreboenden och skolor. Vi kommer att behöva investera närmare en miljard kronor om året i verksamheter och byggnader. Dessutom behövs resurser till löner och drift. Det finns därmed en risk för att resurser tas från verksamhet och medarbetare för att klara att investera i och driva dessa nya skolor och äldreboenden. Av kommunens budget på över sex miljarder kronor om året går cirka 70 procent till löner och tio procent till lokalhyror. Den balansen kan komma att rubbas när vi nu ska bygga nytt. Därför är det viktigt att låna så lite pengar som möjligt för att hålla nere kostnaderna. Därmed budgeterar majoriteten med ett överskott på 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det ger ett resultat om cirka 164 miljoner kronor, att användas till att självfinansiera skolor och äldreboenden med vid byggnation. Alternativet är att låna dessa pengar, men med tanke på den stora sannolikheten för högre räntor framöver är det riskfyllt. En stor låneskuld och stigande räntor kan komma att skapa stora ekonomiska problem. Ett rimligt ekonomiskt resultat ger inte bara en buffert för oförutsedda utgifter och händelser. Det är också ett sätt att inte skjuta problem framför sig och på kommande generationer. Majoriteten ger också full kompensation till verksamheten för löner och övrig inflation. Långt ifrån alla kommuner gör det. Vi anser att det är nödvändigt för att ge välfärden rimligare möjligheter. Samtidigt måste vi ha ett effektiviseringskrav på 1,5 procent på verksamheten. Kostnaderna ökar snabbare än intäkterna och utan krav på effektivisering går budgeten inte ihop när resurserna utökas kraftigt för skola, äldreomsorg och socialtjänst. Vi måste hela tiden ifrågasätta utgifter, jobba smartare, samarbeta mer och använda digitala hjälpmedel för att få pengar kvar till löner och välfärdens viktigaste uppgifter.

En översyn och genomlysning av administrationen/organisationen i Eskilstuna kommun görs inom ramen för Modern kommun. Jämförelser med motsvarande kommuner och fokus på att effektivisera processer och få bort sådant som tar kraft från huvuduppdraget. Nya arbetssätt och digitalisering är önskvärt. Syftet är att omfördela resurserna till kärnverksamheten.

### **Arbetslösheten ska minska - växande näringsliv och infrastruktur är vägen**

Arbetslösheten minskar. Eskilstunaborna ska så långt som det är möjligt kunna leva på de inkomster som ett arbete ger. På så sätt kan fler vara med och bidra till välfärden. Fler som jobbar ger mindre kostnader för bidrag, mer intäkter till välfärden och mindre sociala problem. Fler flickor, pojkar, kvinnor och män kan också förverkliga sina mål i livet. Under den gångna perioden har arbetslösheten sjunkit kraftigt liksom kostnaderna för bidrag, inte minst bland ungdomar. I den här budgeten tar vi ytterligare stora steg för en fortsatt sänkt arbetslöshet och fler jobb. Vi ökar trycket än mer och vi ger oss inte före den dag Eskilstuna kommun har samma eller lägre arbetslöshet än riket i snitt. Alla som kan jobba ska jobba. Det är individens ansvar att göra vad den kan för att bli anställningsbar. Kommunen ska hjälpa till med utbildningar, men samtidigt ställa höga krav. Språk och övrig utbildning för

arbetsmarknadens behov är något varje individ måste lägga all kraft på att skaffa sig. Försörjningsstöd från samhället kan aldrig ses som annat än en tillfällig åtgärd. Under den tid man uppbär försörjningsstöd, förväntas man att uppfylla sina plikter mot samhället. Till exempel utbildning och kompetenshöjande aktiviteter. Varje enskild individ ska ha ett mål för hur hon eller han kan bidra genom arbete. Vi kan aldrig acceptera att grupper i välfärdens verksamhet blir onödigt stora eller att företag måste säga nej till uppdrag och tillväxt på grund av att det, trots hög arbetslöshet, inte går att rekrytera rätt person. Därför ska alla som kan och vill också jobba.

### **Företagande och näringsliv – en förutsättning för välfärd**

Majoritetens arbete med att stärka näringslivsklimatet har varit framgångsrikt. Näringslivet har gjort fenomenala insatser inte minst inom arbetet för Affärsplan Eskilstuna. Men vi vill mer. Ett växande näringsliv genom befintliga och nya företag är livsavgörande för vår kommuns utveckling och för att skapa resurser till välfärden. Tillgången på kvalificerad arbetskraft är lika viktig. Därför är goda förbindelser med vägar och järnväg avgörande. De nya tågen som snart kommer trafikera regionen blir ett stort lyft. Antalet pendlare ökar och ett nytt modernt resecentrum byggs för att Eskilstuna ska stärka sin position i regionen. Majoriteten avsätter resurser för att påbörja arbetet i denna årsplan. Att få tillbaka direkttågen till och från Stockholm är ett krav och där fortsätter vi vår strid. Vi ser ut att nå framgång. Vidare är forskning och stöd från Mälardalens högskola mycket viktigt för näringslivet. På samma sätt kommer satsningen på ett energicentrum tillsammans med Energimyndigheten att bidra till möjlig utveckling av näringslivet inom energisektorn. Arbetet med att utveckla flygplatsen fortgår. Den kan skapa många nya jobb. Förhoppningen är att flera pusselbitar faller på plats i närtid. Vår ambition med ett tågstopp i logistikparken är strategiskt viktig och är därför prioriterad.

### **Trygghet framför allt – brottsligheten och dess orsaker ska bekämpas**

Det finns en upplevd otrygghet hos en del. Även om risken att drabbas av något är liten så är känslan tillräckligt allvarlig. Ytterst är otrygghet ett demokratiskt problem och något som majoriteten aldrig kan acceptera. Genom sina handlingar sprider ett litet antal individer stor oro. Det bottnar i sociala problem, arbetslöshet och inte sällan i bristande integration. Problemen är koncentrerade till vissa stadsdelar som är påtagligt segregerade. De som drabbas värst är självklart de som bor i dessa stadsdelar. Men otryggheten, inte sällan orsakad av kriminalitet i spåren av narkotika, påverkar hela vårt samhälle. Vi har sedan tidigare avsatt omfattande resurser för att stärka tryggheten. Ordningvakter, kameror, sociala insatser och fokus på utbildning och jobb utgör kärnan. I denna budget ökar vi insatserna ännu mer. Vi riktar in oss på stadsdelar och individer med repressiva, sociala och punktmarkerande insatser. Något som sker i samverkan med polisen. Det statliga stödet till utsatta stadsdelar kommer väl till pass i det arbetet. Vi kommer att vara offensiva när det gäller att söka och använda dessa resurser väl. Kommunen arbetar också för att tingsrätten ska få nya och moderna lokaler och vi driver den angelägna frågan om ett häkte i Eskilstuna. Det sistnämnda skulle avlasta polisen avsevärt och underlätta för rättssystemet i stort. En annan viktig trygghetsfaktor är belysning. Många upplever att belysningen är för dålig på flera ställen, vilket skapar otrygghet. Majoriteten startar med denna årsplan därför ett stort utbytesprogram av såväl stolpar som armaturer för att modernisera och förbättra

belysningen, öka tryggheten och minska elförbrukningen. Vi ger också ett uppdrag att inventera situationen på landsbygden, utreda ansvarsförhållanden samt återkomma med förslag på åtgärder för att förbättra belysningen och tryggheten på strategiska platser även där.

### **De äldres behov ska mötas**

De äldre som byggt vårt samhälle, blir allt fler. Många kommer att behöva mer hemtjänst, vård och omsorg. Fler kommer att vara friska längre men med tiden kommer behoven av omsorg att öka kraftigt. Därför måste Eskilstuna bygga minst ett nytt äldreboende om året de kommande fem åren. Totalt innebär det omkring fem nya äldreboenden. Det handlar om mycket stora investeringar på närmare 950 miljoner kronor fram till år 2023. Utöver det avsätter vi resurser till personal. Den politiska majoriteten har planerat för och avsatt resurser för detta i denna budget. Sannolikt kommer ytterligare resurser från staten att krävas. Vi ska dock göra vad vi kan för att klara denna investering i välfärden med egen kraft. Vi kommer bygga och driva en del av omsorgen i egen regi, men även privata aktörer kommer att behöva bistå för att vi ska klara denna kraftiga utbyggnad och möta de äldres behov. Arbetsfördelningen och rekryteringen av personal är oerhört central och nya sätt att organisera arbetet behöver skapas. Nya yrkeskategorier och mer professionalisering kommer att krävas. I en tid där behoven ökar är principen att den med mest behov kommer först. Vi ser i mätningar att de äldre som brukar vår omsorg, är mycket nöjda och personalen gör en fantastisk insats. Vi vill att det ska fortsätta att vara så. Samtidigt kan vi göra mycket för att öka livskvalitet och att skjuta på de största behoven. Fria bussresor, ett nytt större seniorcentrum som stöttning till pensionärsorganisationernas verksamhet och att fler äldre kan få jobba längre om de kan och vill är exempel på insatser som majoriteten prioriterar i denna budget.

Majoriteten lägger utöver detta ett paket på 400 miljoner kronor för utbyggnad och att utveckla boendemiljöerna inne, ute och omkring våra befintliga äldreboenden. Det kan handla om grönska, anpassade utegym, möblering i gemensamma utrymmen eller en allmän upprustning. Nämnden har som ansvar att prioritera detta i samverkan med personal, boende och anhöriga.

### **Skola och utbildning är grunden för ett bra liv**

Våra flickors och pojkars skolgång är viktig. Den lägger grunden för det kommande arbetslivet. Samtidigt är förutsättningarna mycket olika för barnen. Föräldrars utbildningsbakgrund, språk och möjligheter till hjälp hemma påverkar. Skolan kan och ska kompensera så långt det är möjligt, men vuxenvärlden måste också hjälpa till. Under ett flertal år har skolresultaten successivt förbättrats. Vi vill att det fortsätter så. Medarbetarna gör också här ett fantastiskt jobb. Vi vet att det varit tufft, inte minst på senare år. Det stora flyktingmottagandet av barn med ovanligt stora behov, har krävt mycket. Svårigheterna i att rekrytera personal bidrar till att de som redan är anställd får jobba extra hårt. Därför är utbildning inom välfärdsvyrken för personer som saknar arbete så viktig. Det kommer också vara nödvändigt att organisera och fördela arbetet annorlunda. Lärare ska kunna vara lärare och pedagogers kunskaper ska användas till det de är avsedda för. Därför kan nya

yrkeskategorier behövas för att avlasta och underlätta för pedagoger. Stöd till elever med särskilda behov måste finnas och samordnas än mer så att eleven kommer vidare samtidigt som läraren kan fokusera på sitt arbete. Under de kommande åren står också skolan inför en mycket stor utbyggnad. 70 nya förskoleavdelningar ska byggas. Detta är nödvändigt för att möta behoven och minska barngrupperna. Ett flertal grundskolor och minst en ny gymnasieskola kommer att behövas. Vi tar höjd för detta i den här budgeten. Alla dessa verksamheter kommer inte att bedrivas i kommunal regi. Privata alternativ måste bidra till denna enorma utbyggnad. Också här ser vi ett behov av statliga ekonomiska insatser, vilket gäller för alla kommuner.

Även efter gymnasiet måste tillgång till utbildning finnas. I en tid när allt för många saknar rätt utbildning för att komma i jobb, där arbetsmarknadens behov ständigt förändras och där utbildning blir en färskvara, måste det finnas möjligheter att uppdatera sig själv. Kommunens satsning på 560 yrkesutbildningsplatser är framgångsrik och den vill vi fullfölja så länge det leder till att människor kommer i arbete. Mälardalens högskola bygger ett nytt campus och med denna budget avser majoriteten att gå in med en historisk satsning på 20 miljoner kronor om året under tre år. Satsningen ska främja systemvetenskap och digitalisering i utbildningsinnehållet. Det gör högskolans utbud i det närmaste unik och stärker campus i Eskilstuna, men även högskolan i sin helhet. Det ökar också förutsättningarna för att majoritetens arbete med att högskolan ska bli ett universitet kan bli verklighet. Denna satsning vill vi göra tillsammans med Region Sörmland och en gemensam avsiktsförklaring kommer tas fram.

Majoriteten avser att dela barn- och utbildningsnämnden i tre delar. Förvaltningen blir dock intakt för att säkerställa samverkan och hålla nere kostnader. Syftet med delningen är att öka de folkvaldas möjlighet att ta del av verksamheten, få in synpunkter och bättre kunna ställa krav på utveckling och hur resurser används. Det handlar om att stärka den demokratiska insynen och medborgarnas inflytande över en verksamhet som skattebetalarna lägger stora resurser på och som är viktigt för så många. De ökade kostnaderna för fler nämnder finansieras inte från skolverksamheten utan löses genom höjda ram.

Majoriteten vill öka tempot i att förbättra arbetet med elevers hälsa i allmänhet och psykisk ohälsa i synnerhet. Det lägger även en grund för förbättrad folkhälsa i stort. Ett arbete är påbörjat och det visar redan på stora förbättringsmöjligheter. Mer förebyggande och tidiga insatser, förbättrade metoder och betydligt bättre samverkan mellan kommunens olika delar och landstinget är sådant vi vill se. Ökad professionalisering och arbetsmetoder som avlastar lärare och där personal med rätt kompetens tar vid är nödvändigt.

Majoriteten lägger också en årlig satsning på totalt 40 miljoner kronor fördelat på 30 respektive 10 miljoner kronor för att förbättra den pedagogiska miljön inne och ute på våra befintliga förskolor och skolor. Detta ska samordnas med övriga planerade reoveringar av skolbyggnader. Prioriteringarna ska göras av nämnderna i dialog med personal, elever och föräldrar.

### **Ingen ska tvingas att stå utanför - alla förväntas att delta i samhällsbygget**

Eskilstuna har haft en stor inflyttning av personer som flytt till Sverige. Det innebär tillgång på arbetskraft. Företag som etablerat sig här har tagit fasta på arbetskraften som en stor

möjlighet. De flesta kommer i jobb. Men det tar för lång tid och det är fortfarande för få som är i jobb. Samtidigt är en för stor inflyttning i relation till bostads- och arbetsmarknadens förmåga något som bidragit till flera av problemen i vår kommun. EBO-lagen spår på mycket av de sociala problem som skapar otrygghet i våra stadsdelar och kan härledas till en otillräcklig integration. Parallella samhällen tenderar att växa fram. Unga män väljer i sin rastlöshet och iver efter status och pengar en kriminell livsstil. Arbetslöshet, trångboddhet, ojämlikhet och hopplöshet blir norm. Hedersproblematik och utebliven förståelse för jämställdhet uppstår på sina håll. Mångfald blir inte vad den kan vara när stadsdelar eller skolor blir segregerade genom att en majoritet växer upp i fattiga förhållanden och arbetslöshet. Elever med olika bakgrund möts inte. Vi ska vända utvecklingen och fler ska få och kunna bli en del av samhället.

Många kvinnor och män som vill jobba ställs utanför. Det är resursslöseri och det bryter ner människor och familjer. För att vända detta krävs inte bara en mer rimlig inflyttning till Eskilstuna genom ett större ansvarstagande från andra kommuner. Det krävs också en fortsatt migrationspolitik med ordning och reda från staten. Samtidigt måste vi hantera den situation som nu är genom sociala insatser, krav, möjligheter och samarbete mellan samhällets alla olika delar. I denna årsplan har vi därför avsatt ytterligare medel och gett uppdrag för att växla upp arbetet för att skapa ett gemensamt samhälle och att bryta utanförskap, ojämlikhet och växande klyftor. I förlängningen handlar det om att skapa ett samhälle där ingen tvingas att stå utanför men alla förväntas och kan delta.

### **Mer jämställdhet - en lösning på många av våra problem**

Kommunen tillhör alla. Flickor, pojkar, kvinnor och män är alla ägare av kommunens verksamhet och har därför rätt att ta del av det kommunen har att erbjuda utifrån lika villkor. Samtidigt är jämställdheten en viktig del av lösningen på många av samhällsproblemen. En alltför könssegrigerad arbetsmarknad bidrar sannolikt till onödigt hög arbetslöshet. Många av de problem samhället drabbas av i form av kriminella handlingar såsom extremism, våldsbrott eller gängkriminalitet är oftast orsakad av unga män. Ökad jämställdhet är därför en del av lösningen också på dessa frågor. På samma vis som vi kan se hur ohälsan bland unga och förmågan att klara skolan fördelas olika beroende på om det rör sig om flickor eller pojkar så kan vi se hur sjukskrivningar och ohälsa drabbar olika. Eskilstuna kommun ser att det fortfarande finns stora skillnader mellan flickor och pojkar, kvinnor och män vad gäller möjligheten till ett gott liv. Vi ser detta och vi ska föreslå åtgärder som ger resultat.

Arbetet med modellförvaltning kommer att vara vårt huvudsakliga verktyg de kommande åren. Men att kommunens verksamheter har kompetens och handlingsplaner för att göra rätt är nödvändigt. En kommun, exempelvis genom sin skolverksamhet, kan aldrig stå för att den reproducerar ojämställdhet genom sitt sätt att möta eleverna. Inte när den yttersta konsekvensen av ett ojämnt samhälle inte bara handlar om olika lön för lika arbete utan också består av våld i nära relationer, inte minst mäns våld mot kvinnor. Ojämnt ställdhet kan uttryckas i sexuella trakasserier eller övergrepp. Kvinnor är otrygga i såväl offentliga miljöer som på sin arbetsplats och i värsta fall i sina hem. Det går inte att undvika att pojkar redan i unga år använder ett språk och lär sig beteenden som aldrig kan accepteras. Flickor lär sig stå ut och parera efter förmåga. Så länge en enda pojke inte vågar och tillåts prata om känslor, kan det inte få vara så.

Resultat ska efterfrågas och de högsta cheferna ska säkerställa att de politiska besluten genomförs i organisationen. Ledningen ska säkerställa organisationens kompetens för att kunna arbeta med jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsperspektivet ska vara synligt i alla mål, i budgeten och i andra styrdokument. Individbaserad statistik ska redovisas och analyseras efter kön. I beslutsunderlagen ska konsekvenser för flickor och pojkar, kvinnor och män finnas. I verksamheternas budgetuppföljning ska resultat för flickor och pojkar, kvinnor och män kunna utläsas.

### **Krisberedskap i en ny tid**

Eskilstuna kommun har god beredskap för det oväntade. Men den kan bli ännu bättre. Övning ger färdighet. Därför lägger majoriteten också fokus på allt från matförsörjning till tillgång till reservkraft i denna årsplan. Kommunens räddningstjänst fortsätter att successivt byggas ut för att möta en växande befolkning. Ett uppdrag har getts för att se över det brottsförebyggande arbetet i organisationen, då det finns kopplingar till beredskap i svårare frågor. Det handlar ofta om samma kompetenser, samverkansplattformar och rutiner. Terrorhot och extremism är brott av sådan art att det är en del i kommunens övergripande arbete för att bekämpa och förebygga brottslighet och händelser av kris. En ny organisation med starkare politisk styrning och mandat samt samlad kraft och kompetens på tjänstemannanivå ska därför vara på plats snarast.

### **Fler bostäder i staden och på landsbygden**

Det byggs mer än på länge. Det råder ändå bostadsbrist. Eskilstuna behöver en fortsatt hög takt på byggandet, men prisutvecklingen är oroande. Priserna på nybyggda bostäder är för höga idag. Att bygga på mark som kräver minimalt med arbetsinsatser är det bästa sättet att minska priserna på. Även skolor och äldreboenden som byggs tenderar att bli mycket kostsamma. Samtidigt bidrar byggsektorn i sin tur till en stark konjunktur och till jobbskapande, vilket måste sättas i relation till de höga bostadspriserna. Kraft läggs därför på att styra mot mer prisvärda och ofta mindre bostäder som fler har råd att bo i. Samtidigt måste mer attraktiva alternativ finnas för att kunna attrahera människor till kommunen. Därför blir det extra viktigt att både nya stadsdelar och redan befintliga stadsdelar som utvecklas får blandande typer av bostäder. Det underlättar för att motverka segregation och brist på positiv mångfald. Unga ska kunna flytta hemifrån och äldre ska kunna lämna villan för något mer lättkött. För att kunna fortsätta bygga fler bostäder såväl i staden som på landsbygden krävs en effektiv planprocess, markberedskap och en bra bygglovshantering. Alla dessa delar är därför prioriterade i denna årsplan. Vi ser ett behov och en möjlighet till bostadsbyggande såväl i Hållsta som i Alberga och liknande platser i Eskilstuna. Politiken ska möjliggöra och uppmuntra sådana initiativ.

### **En tillgänglig stad och landsbygd i hållbar utveckling**

Hela Eskilstuna kommun ska leva. Majoriteten avsätter därför medel i årsplanen för det kommande arbetet med att se över översiktsplanen. De påtagliga hinder som finns i nuvarande plan för att möjliggöra exempelvis boende på landsbygden ska tas bort. Vi avser

samtidigt att påbörja arbetet med att planera för de mer storskaliga och långsiktiga förändringar vi ser är nödvändiga för att möta en växande kommuns utmaningar. En ringled för att minska trängseln i trafiken är en sådan insats. Järnvägs korsningen vid Stålforsbron är en annan. Järnvägen som går som en barriär genom staden och blockerar byggmöjligheter längs med Eskilstunaån är en tredje. Utöver det avser majoriteten att peka ut nya områden och potentiella stadsdelar som vi ser är möjliga för bostäder och välfärdsverksamhet. Men det finns också ett skriande behov av mark för näringslivsändamål vilket också måste hanteras.

Majoriteten satsar också på att framtidssäkra Eskilstuna. Exempel är laddinfrastruktur för bilar, förbättrad framkomlighet och nya parkeringsmöjligheter. Inom 15 år spås bilar vara självkörande, vilket drastiskt kommer förändra trafiksituationen i Eskilstuna med tanke på att en bil idag i genomsnitt står still 95 procent av tiden. Trafiksäkerheten kommer troligtvis att öka, bilar kan köras oftare, av fler och kanske snarare blir en tjänst än en ägodel. Men sammantaget innebär det att utrymmet som biltrafiken tar i stadsmiljön inte säkert kommer att minska. Oavsett blir bilen kvar i våra städer och vi måste planera för det. Hur vi reser kommer att förändras. Vad vi driver våra fordon på likaså. Arbetet med att möjliggöra för ännu en biogasmack fortgår därför också och inriktningen är att den ska drivas i privat regi. Avsättning för biogas bidrar till jobb och utveckling inom lantbruket. De gröna påsarnas innehåll som hushållen bidrar med återgår till kretsloppet.

Kollektivtrafiken är också en viktig pusselbit när kommunen växer. Majoriteten vill därför öka framförhållningen för utbyggnaden av kollektivtrafiken. För att minska ryckigheten och risken för ekonomiska överraskningar så måste kollektivtrafiken och dess kostnader tas med i ett tidigt skede när nya företagsetableringar sker eller nya stadsdelar planeras.

Möjligheterna att cykla måste fortsatt förbättras. Cykelvägar saknas i många centrala delar och nätet måste bindas ihop och göras mer trafiksäkert. Det finns också fortsatta behov av cykelvägar bland annat till Hållsta och till Kvicksund. Majoriteten fortsätter att arbeta med frågan samtidigt som processen är svår och ofta långsam. Cykelbanan till Sundbyholm har varit en lång process, men är snart äntligen klar.

Majoriteten har tagit stora initiativ för utbyggnation av bredband under perioden. Vi ser nu hur anslutningsgraden ökar och vi släpper inte frågan före den dag då vår målsättning är uppfylld att alla som kan också har en bredbandsanslutning.

### **Kultur och idrott - för ett rikare liv**

Eskilstuna ligger i framkant inom kultur och idrott. De senaste åren har stora investeringar gjorts för att uppgradera arena och badhus till modern standard. Framöver kommer investeringarna inom detta område att behöva ligga på lägre nivåer. Fokus ligger istället på att ta hand om det vi har och utveckla verksamheterna i de anläggningar som finns. Orrliden i Skogstorp och Hållsta ligger dock i närtid för att få uppgraderade idrottsplatser. På samma vis måste Tallåsplan i Fröslunda och föreningarna som finns där få andra och betydligt bättre möjligheter. Sannolikt kan dessa investeringar göras i samband med att stadsdelen utvecklas med fler bostäder och skola. I övrigt ska kommunen jobba aktivt med att attrahera evenemang som bidrar till jobb och upplevelser i Eskilstuna.

Vi vill utveckla kulturen i vår kommun. Konventet Folk och Kultur måste få förutsättningar att bli ett återkommande och växande arrangemang och där behöver sannolikt Eskilstuna

kommun ta ett engagemang på en rimlig nivå för att möjliggöra en fortsättning. Konsumtionen av kultur är bidragande till att skapa fler jobb, mer möten och ökad trivsamtet och tillit mellan människor. Det finns en potential för ett växande näringsliv också inom de kreativa näringarna. En viktig del inom kulturen är den konst som finns i det offentliga rummet. Den är av stort intresse för många, men den är inte alltid väl omhändertagen. Vi ser ett behov av att renovera och ta hand om den på ett bättre sätt.

Barns och ungdomars fritid och möjligheter till en god sådan är avgörande ur ett socialt perspektiv. Majoriteten ser att de insatser som gjorts i vissa stadsdelar för att skapa trygghet och gemenskap har varit framgångsrika. Det är insatser vi vill fortsätta att utveckla i samverkan med skolan och socialtjänsten. Här går det att arbeta än mer förebyggande för att undvika rekrytering till kriminella grupperingar. Arbetet ska därför bedrivas som en del i det nya och samlade arbetet mot brottsligheten och dess orsaker. Bildningsförbunden och det övriga föreningslivet blir en viktig del i helheten. De tar del av stora resurser från samhället och kan därför förväntas att jobba på ett inkluderande och aldrig utestängande sätt. De ska finnas engagerade där behoven finns och vi vet att idrotten och föreningslivet i stort räddat många från att hamna snett. På samma vis har Eskilstuna kommun nolltolerans till att ge en enda krona i stöd till organisationer som inte ställer upp på grundläggande demokratiska värden, inte följer svensk lagstiftning eller inte håller rent från inslag som är oacceptabla i vårt samhälle.

Majoriteten avsätter 25 miljoner kronor i ett arena- och konstlyft. 20 miljoner av dessa medel vigs åt att rusta upp och arbeta ifatt eftersatt underhåll på vissa av kommunens arenor. Arbetet ska ske i dialog med idrottsföreningarnas samorganisation för att där göra gemensamma prioriteringar tillsammans med nämnden. Fem miljoner kronor avsätts för att reparera och underhålla den konstskatt som finns i kommunens ägo. Majoriteten gör även ett lekparklyft om fem miljoner kronor. Syftet är att växla upp arbetet. Fokus på tillgänglighet utifrån funktionsnedsättning och placering utifrån att främja möten mellan människor i olika stadsdelar. Lyftet görs i samverkan mellan stadsbyggnadsnämnden och för- och grundskolenämnderna för att finna optimala placeringar även utifrån den planerade utbyggnaden av pedagogisk verksamhet. Det är även önskvärt att på vissa platser åstadkomma utegym och lekpark i anslutning till varandra. Satsningen omfattar hela kommunen geografiska område.

### **Medarbetarna är organisationens viktigaste resurs**

Eskilstuna kommun står inför stora rekryteringsbehov. Pensionsavgångar i kombination med en växande befolkning, framförallt barn och äldre, är de främsta orsakerna. För att klara utmaningen behöver vi ifrågasätta hur vi organiserar arbetet, vem som gör vad, när och varför. Att göra som vi alltid gjort kommer inte att fungera. Tillsammans med medarbetare, fackförbund och näringsliv måste vi hitta lösningar som gör att vi kan förbättra och utveckla välfärden samtidigt som behoven ökar. Arbetsfördelning, nya typer av tjänster, upphöra att göra viss saker, satsning på utbildningar och modern teknik är exempel på insatser vi kommer att behöva. Fokus på arbetsmiljön och arbetsgivarskapet är också viktigt. Vi lägger idag stora resurser på sjukskrivningar. Pengar som skulle kunna användas till bättre villkor och arbetsmiljö för personalen för att minska risken för sjukskrivningar. Hälsa och ork måste fungera över tid. Chefs- och ledarskap är därför oerhört viktigt och medarbetarenkäterna visar att det spelar stor roll för hur medarbetarna mår och presterar. Tillit mellan varandra



och mellan chef och medarbetare är något vi vill att kommunen bygger mer på. Mindre kontroll och mer eget ansvar i kombination med ett aktivt arbete att avlasta medarbetare onödiga uppgifter och pålagor är en utveckling vi vill se. Vi vill också stimulera äldre som kan, vill och orkar jobba längre och därför avser vi att pröva modeller för det i och med denna årsplan. Det är också nödvändigt att attrahera yngre, nyanlända och det underrepresenterade könet till kommunens arbeten, vilket kräver olika insatser. Vi vill också tillsammans med de fackliga organisationerna diskutera central anställning inom vissa yrkeskategorier för att öka möjligheten att snabbt planera och styra kompetens och resurser dit behoven för stunden är som störst.

### **Övrig beredskap i och med denna årsplan**

Det råder en rad osäkerhetsfaktorer för Kommunsverige. Höstens val och osäkerheten runt statens engagemang i finansiering för kommunerna är ett exempel. Stora statsbidrag till inte minst skolan betalas ut i samband med snåriga krav, vilket skapar stora risker att resurser faller bort som kommunen inte enkelt kan påverka. Vidare hyser vi stor oro för vad ett beslut om förändrade villkor för ensamkommande barn kan komma att innebära för kommunerna. Skola, bostad och uppehälle måste finansieras och lösas rent praktisk och vi vet idag inte hur många individer som berörs och vilka resurser det handlar om. Vi förutsätter dock att staten tar ansvar för sina beslut och kompenserar oss fullt ut. Vårt resultatmål ger en trygghet inför denna typ av osäkerheter, men pengarna behövs för att bygga äldreboenden och skolor, inte till att parera ofinansierade beslut i riksdagen. Utöver detta följer vi med oro vad som sker runt LSS i synnerhet och Försäkringskassan i allmänhet. Eskilstunabor som nekas rätten till assistans blir beroende av att kommunen träder in. Vi noterar att nya domar och direktiv från den statliga nivån möjligtvis kan komma att minska oron för enskilda och kommuner. På samma vis följer vi vad som händer med individer som utförsäkras från försäkringskassa och inte platsar på arbetsmarknaden på grund av sjukdom, ålder eller andra orsaker och som riskerar att behöva försörjningsstöd. En ytterligare fråga är situationen för utsatta EU-medborgare. Majoriteten har tagit initiativ i frågan via de lokala ordningsföreskrifterna. Utfallet av detta kommer att klarna under sommaren eller hösten samtidigt som arbetet mot olovliga bosättningar fortgår.

De medborgare i Eskilstuna som har olika typer av funktionsnedsättning ska fortsatt kunna känna trygghet med att samhället finns där. Fokus ligger alltså på att komma i arbete, inte minst genom 150 Jobb, och att stödinsatser vid behov finns enligt LSS. Kommunen har därför fokus på hur eskilstunaborna påverkas av statens ageranden runt LSS.

### **Denna årsplan innehåller bland annat:**

- Ökade insatser för minskad arbetslöshet. Krav och stöd.
- Resurser till yrkesutbildningar och kombinationsutbildningar
- Belysning i staden och på landsbygden för ökad trygghet
- Initiativ för att skapa ett nytt större seniorcentrum
- Fortsatt arbete för att möjliggöra för en ny tingsrätt
- Initiativ för att få ett häkte till Eskilstuna
- Resurser för förbättrad upphandling som ger fler jobb och lägre kostnader

- Insatser för att minska klyftor, öka integration och fler i jobb
  - Avlasta personal och ge möjlighet till fokus på grunduppdraget
  - Insatser för att äldre som vill ska kunna jobba längre
  - Krav på att jämställdhet ska genomsyra kommunens verksamheter
  - Resurser och insatser för att bekämpa brottslighet och dess orsaker
  - Påbörjat arbete med ett nytt resecentrum
  - Revidering av översiktsplan. Bostäder, näringslivsmark och trafikflöden
  - En unik satsning på MDH genom digitalisering och för att bli universitet
  - Stärkt krisberedskap bland annat genom en säkerhetsstrategi
  - Satsning på ett energicentrum ihop med Energimyndigheten och näringslivet
  - Resurstillskott till skolan på 345 miljoner mellan åren 2019 och 2021
  - Resurstillskott till äldreomsorgen på 240 miljoner mellan åren 2019 och 2021
- 
- Skol- och förskolelyftet om 40 miljoner kronor årligen
  - Äldreboendelyft om 400 miljoner kronor för utbyggnad och upprustning till och med 2023
  - Idrottsplats- och arenalyftet om 20 miljoner kronor till och med år 2021
  - Konstlyftet om 5 miljoner kronor till år 2022
  - Lekplatslyftet om 5 miljoner kronor
  - Satsning på 600 miljoner kronor för att bygga nya förskoleavdelningar
  - Satsning på 950 miljoner kronor för att bygga fem nya äldreboenden
  - Satsning på 1 400 miljoner kronor för ny- och ombyggnad av skolor varav en gymnasieskola till år 2023
  - Investeringar på sammanlagt 5 300 miljoner under perioden 2019 -2023

## Hållbar utveckling

Utifrån FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, arbetar Eskilstuna kommun för ett långsiktigt hållbart samhälle med goda jämlika levnadsvillkor. Fler ska ha en meningsfull fritid, fler ska vara anställningsbara och ha sysselsättning, fler ska klara sin försörjning och fler ska ha en meningsfull vardag på jämlika villkor. Alla ska känna sig trygga där man bor och när man vistas i offentliga rum. Alla har rätt till jämlika hälsovillkor. Eskilstuna ska vara en föregångare på miljöområdet och nå ett brett miljöengagemang hos verksamma och invånare i hela kommunen.

### Arbete mot diskriminering

Ingen ska diskrimineras, missgynnas eller kränkas på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Kunskapshöjande insatser på detta område kommer att ske under 2019. Styrningen för arbetet med HBTQ-frågor ska utvecklas under året. Kommunkoncernen följer FN:s barnkonvention genom att systematiskt sätta barnets rättigheter i fokus, bland annat genom barnkonsekvensanalyser och genom att låta flickor och pojkar påverka politiska beslut. Riktlinjer för barnens rätt kommer att utarbetas. Arbetet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning fortsätter utifrån Eskilstuna kommuns Plan för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning 2017-2021.

### Hållbar offentlig upphandling

Hållbar offentlig upphandling innebär att kommunen tillgodoser behovet av varor och tjänster på ett sätt som säkerställer den goda affären sett till hela livscykeln.

Eskilstuna kommun arbetar för att bidra till den nationella upphandlingsstrategin med bland annat En miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling samt Offentlig upphandling som bidrar till ett mer socialt hållbart samhälle.

Att inkludera social hänsyn i upphandlingar bidrar till att de kvinnor och män som utför arbetet har skäliga arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö.

### Arbete med trygghet och inkludering

Utifrån olika stadsdelars förutsättningar och behov ska Eskilstuna kommun arbeta tvärprofessionellt med främjande och förebyggande trygghetsinsatser. Arbetet ska präglas av hög grad av samverkan mellan kommunkoncernens verksamheter, civilsamhälle, näringsliv och polis. Ny samverkansöverenskommelse med polisen ska tas fram under 2019 för att börja gälla från 2020. Plan för trygghet och inkludering 2018-2023 som arbetades fram under 2018 ska realiseras.

Allt trygghetsarbete behöver utgå från ett jämställdhetsperspektiv då trygghet påverkas av kön i ännu högre utsträckning än socioekonomiska faktorer. Det långsiktiga kommunikationsarbetet fortsätter att bidra till ökad trygghet samt ökad kunskap om kommunens arbete med trygghetsfrågor.

### **Vålds- och brottsförebyggande arbete**

Flickor och pojkar, kvinnor och män som utsätts för våld och förtryck hindras att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter. Ökad kunskap är en förutsättning för att kunna arbeta proaktivt mot våld. Genom att exempelvis utbilda fler mentorer i våldprevention inom skolan skapas förutsättningar för tidiga insatser för barn och unga.

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld samt våldsbejakande extremism fortsätter under 2019, bland annat genom kunskapshöjande riktade insatser och metodstöd. Kvinnofridsutvecklaren och samordnaren mot våldsbejakande extremism samordnar och stödjer arbetet på koncernövergripande nivå med utgångspunkt från planerna Mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld samt Plan mot våldsbejakande extremism.

Arbetet med effektiv samordning för trygghet ska digitaliseras och vidareutvecklas i samverkan med polis, fastighetsbolag och andra aktörer. Syftet är att arbeta brottsförebyggande. Det systematiska arbetet med att tidigt identifiera eventuella attitydförändringar eller störningar i stadsdelar eller områden ger bra underlag till strategiska beslut om åtgärder.

### **Hälsofrämjande arbete**

Arbetet med att minska skillnader i hälsa fortsätter. En jämlik folkhälsa är en del i stadsdelsutvecklingen då längre utbildning, möjlighet till arbete, god ekonomi och tryggt boende är faktorer som påverkar människors hälsa.

I ett generellt hälsofrämjande perspektiv samverkar kommunen med många aktörer för att minska och förhindra användning av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak samt motverka spelberoende om pengar.

Insatser görs enligt Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT) Eskilstuna kommunkoncern 2018-2021.

En lägesrapport om jämställdhet och folkhälsa i Eskilstuna kommun har tagits fram, där resultatet blir underlag till framtida behov och prioriteringar.

Unga flickor och pojkar med behov av komplexa insatser samt unga flickors psykiska ohälsa ska särskilt beaktas med tidigt riktade insatser inom folkhälsoarbetet.

Det övergripande målet för arbetet med jämlik hälsa och social hållbarhet är att hälsoläget ska förbättras och att skillnader i hälsa mellan olika grupper och områden i Eskilstuna ska minska. Att investera i flickors och pojkars utveckling är en av de viktigaste vägarna till jämlik hälsa och social hållbarhet. Arbetet sker enligt Policy för jämlik hälsa och social hållbarhet.

### **Jämställdhet**

Flickors, pojkars, kvinnors och mäns olika möjligheter i samhället måste fortsatt belysas och identifierad ojämställdhet behöver åtgärdas. Arbetet kommer att genomföras enligt Plan för jämställdhet 2018-2022 som arbetats fram under 2018.

Ökad jämställdhet är en del av lösningen på flera av kommunens stora utmaningar. Inom skola och utbildning är jämställdhet ett viktigt verktyg för att förbättra flickors och pojkars hälsa och resultat. Arbetet med att bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden är en av nycklarna för att minska arbetslösheten. För att stoppa våldet behöver destruktiva

manlighetsnormer och patriarkala strukturer motverkas. Arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersvåld intensifieras under 2019.

Arbetet med att förbättra styrning och ledning av jämställdhetsarbetet inom kommunens förvaltningar och bolag fortsätter under 2019 utifrån modellkommunprojektets benchmarkingmetodik. Modellförvaltning berör samtliga nämnder och bolagsstyrelser.

### **ekoMiljö**

Eskilstuna ska vara en föregångare på miljöområdet och arbetet med ekologisk hållbarhet har hög prioritet. FNs globala hållbarhetsmål är en utgångspunkt för arbetet. Kommunen ska arbeta aktivt för att engagera företag, organisationer och verksamheter i Eskilstuna i miljöarbetet, bland annat i det gemensamma arbetet Affärsplan Eskilstuna.

Arbetet för att bli en fossilfri och energieffektiv kommunkoncern 2020 fortsätter. Klimatplanen ska följas upp och revidering av planen ska påbörjas. EcoFriends, samverkansprojektet mellan Eskilstunas skolor och kommunens bolag och Parken Zoo, fortsätter. Projektet ger alla flickor och pojkar i Eskilstuna en grundkunskap om miljö och hållbar utveckling i Sverige och andra länder. I samverkan med Energimyndigheten fortsätter utvecklingen av ett energicentrum, med fokus på energieffektivisering och förnybar energi ur ett användarperspektiv. Kompetensutveckling, stöd till affärsidéer inom energisektorn samt utveckling av själva mötesplatsen är viktiga beståndsdelar tillsammans med den så kallade Demonstrationsarena Väster.

Trafiksituationen i Eskilstuna behöver förbättras. Det sker genom minskad belastning på vägnätet genom att öka andelen gång, cykel och kollektivtrafik samt åtgärder som förbättrar framkomligheten, särskilt för nyttotrafik. Den fortsatta revideringen av trafikplanen ligger till grund för arbetet.

Återbruk och cirkulära affärsmodeller utvecklas på ReTuna och i samverkan med näringslivet inom Affärsplan Eskilstuna.

Under 2019 ska alla kommunkoncernens verksamheter vara miljödiplomerade, enligt målet. Genomförande av kemikalieplanen, grönplanen och livsmedelsstrategin påbörjas. Dagvattenplanen ska bli färdig för politiskt beslut.

# Strategiska mål för hållbar utveckling

## Attraktiv stad och landsbygd

### Fokus 2019

- En effektivare stadsbyggnadsprocess och minst 600 bostäder påbörjas årligen
- Ökad tillgång till bredband på landsbygden
- Jämställdhet genom samlat grepp som modellförvaltning
- Påbörja arenalyft för uppgradering av idrottsplatser
- Nya Mälartåg och förbättrad framkomlighet i trafiken
- Prioritera stadsläkning och uppdatera bostadsförsörjningsprogram
- Kulturkliv och områdesbaserad kulturverksamhet genomförs för att nå fler

## Höjd utbildningsnivå

### Fokus 2019

- Insatser för förbättrade kunskapsresultat och ökat samarbete för en likvärdig skola i syfte att förbättra resultaten i förskola, grundskola och gymnasieskola, oavsett huvudman.
- 20 miljoner kronor per år under tre år till Mälardalens högskola för satsning inom systemvetenskap och digitalisering
- Skol- och förskolelyft om 40 miljoner kronor årligen i investeringar för upprustning
- Satsning på 600 miljoner för att bygga nya förskoleavdelningar
- 1400 miljoner kronor investeras fram till 2023 för ny- och ombyggnad av skolor samt en gymnasieskola

## Fler jobb

### Fokus 2019

- Hela kommunkoncernen, näringsliv och samarbetspartner kraftsamlar genom Affärsplan Eskilstuna för att nå delmålet om tio procent arbetslöshet år 2020.
- Kommunkoncernen tillhandahåller löpande 1000 jobb och arbetsmarknadsplatser
- 560 yrkesutbildningsplatser erbjuds år 2019
- Samtliga försörjningsstödstagare ska ha en individuell plan för att förkorta tiden mot jobb och utbildning.
- Säkra möjligheterna till näringslivstillväxt i samhällsplanering och samhällsbyggnadsprocesserna
- Utveckla företagsservice för stärkt näringslivsklimat

## **Social uthållighet**

### **Fokus 2019**

- Flerårigt fokus på prioriterade stadsdelar. Samlat krafttag för att motverka utanförskap genom stärkta skolresultat, ökad trygghet, trivsamma utemiljöer, höjd kompetens och fler i jobb
- För att möta de ökande behoven av äldreomsorg, ska utbyggnadskedjan av omsorgen med cirka 280 nya platser fram till 2022 genomföras
- Äldreboendelyftet om 400 miljoner kronor till år 2023.
- 950 miljoner kronor investeras för att bygga fem nya äldreboenden till år 2023.

## **Ekologisk uthållighet**

### **Fokus 2019**

- Klimatplanen förverkligas för att göra kommunkoncernen klimatneutral år 2020
- Mer lokalproducerad mat och en vidmakthållen hög andel ekologisk mat i kommunens verksamheter.
- Säkerställa långsiktig dricksvattenkvalitet
- Satsning på ett energicentrum

## Att värna demokrati

*”Processens syfte är att ha trygga, engagerade, delaktiga och medskapande invånare som har förtroende med kommunkoncernen. Processens ska ge invånarna och deras valda representanter information, insyn och jämlikt inflytande över kommunens gemensamma angelägenheter. Öppenhet, insyn och delaktighet stärks genom kommunikation och medborgardialog. Den kommunala organisationen ska vara tillgänglig för invånarna och ge förtroendevalda förutsättningar att fullgöra sitt uppdrag.”*

**FNs 17 globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030, utgör grunden för ett långsiktigt hållbart samhälle och därmed även för demokratiarbetet. De berör såväl delaktighetsfrågor, trygghetsfrågor som mänskliga rättigheter och utgör grunden i arbetet för att skapa ett jämställt Eskilstuna där vi har tillit till varandra. Även digitaliseringsarbetet påverkar demokratiprocessen och ger nya möjligheter vad gäller insyn och delaktighet.**

### **Insyn och beslutsprocessen**

Digitaliseringen ger nya möjligheter till transparens och insyn. Samtidigt ställer det helt nya krav på kommunens informationshantering utifrån offentlighetsprincipen. Prioriterat är fortsatt arbete med effektivare dokument- och informationshantering för att öka möjligheten till insyn och att kunna följa lagstiftningen. Arbetet med införandet av e-arkiv fortsätter.

### **Introducera förtroendevalda och kvalitetssäkra ärendeprocessen**

Efter valet 2018 behöver kommunens nya förtroendevalda ges goda förutsättningar för sina uppdrag. Det ska även finnas välfungerande tekniska hjälpmedel, bland annat i form av digitala handlingar på läsplattor och voteringsanläggning i kommunfullmäktige.

Arbetet med att kvalitetssäkra ärende- och beslutsprocessen fortsätter med fokus på att förbättra beslutsunderlagen inför politiska beslut. Beslutsunderlagen ska vara rättssäkra och skrivas på tydlig svenska. Ärende- och beslutsprocessen ska bli mer enhetlig i nämnderna och samordningen mellan kommunens och bolagens respektive ärendeprocesser ska utvecklas.

### **Öka möjligheten till delaktighet och inflytande**

Arbetet med att öka delaktighet och jämlikt inflytande sätter särskilt fokus på flickor och pojkar. Det innebär bl.a. att utveckla arbetet med barnkonsekvensanalyser och att i högre grad involvera ungdomars delaktighet i frågor som berör dem. Arbetet ska utgå från arbetet med målbilden Mitt Eskilstuna 2030 där 1000 gymnasieelever var delaktiga.

Arbetet med att öka möjlighet till påverkan och direktkontakt med förtroendevalda fortsätter. Eskilstuna.se ska utvecklas som en kanal för kommunikation om frågor som ska upp till beslut, dialog inför beslut och information efter beslut, liksom andra digitala möjligheter för påverkan och delaktighet.



Plan för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning 2017-2021 är utgångspunkten för arbetet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Arbetet med tydliggöra kommunkoncernens tjänster och service i syfte att underlätta etablering i samhället för nyanlända kvinnor och män, flickor och pojkar fortsätter. Syftet är att öka möjligheten att komma i utbildning och/eller arbete.

### **Ett tryggt Eskilstuna**

Trygghet är en känsla som är individuell och påverkas av en mängd faktorer såsom ekonomisk trygghet, social trygghet och kriminologisk trygghet. De områden i Eskilstuna där störst andel upplever otrygghet är de områden där de socioekonomiska förutsättningarna är sämre. Ett långsiktigt och strategiskt trygghetsarbete har därför fokus på främjande och förebyggande insatser.

Arbetet med att realisera plan för trygghet och inkludering kräver hög grad av samverkan mellan kommunkoncernens olika verksamheter i de olika stadsdelarna, civilsamhälle, näringsliv och polis. Alla nämnder och bolag ska inom ramen för sitt uppdrag delta aktivt i arbetet med att minska segregation genom att prioritera insatser i ordinarie verksamhet som bidrar till ökad trygghet, stärkta skolresultat, trivsamma utemiljöer, höjd kompetens och minskad arbetslöshet. Särskilt fokus riktas till prioriterade stadsdelar.

Jämställdhetsarbetet är både mål och medel för att lyckas med ett långsiktigt främjande och förebyggande trygghetsarbete. Det långsiktiga kommunikationsarbetet fortsätter för att öka tryggheten och kunskapen om kommunens arbete med trygghetsfrågor.

### **Eskilstuna, en kommun fri från brott och våld**

Flickor och pojkar, kvinnor och män som utsätts för våld och förtryck hindras att utöva sina demokratiska fri- och rättigheter. Genom att arbeta samordnat, med olika perspektiv av våld samtidigt, skapas förutsättningar för ett långsiktigt och strategiskt våldsförebyggande arbete utifrån en gemensam helhetsbild.

Ökad kunskap är en förutsättning för att kunna arbeta proaktivt mot våld. Fokus ligger på att omsätta planerna Mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld, Plan mot våldsbejakande extremism och Plan mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak (ANDT).

Att i tidigt skede kunna få lokala lägesbilder och snabbt fånga upp eventuella attitydförändringar eller störningar i en stadsdel eller område är en förutsättning för att kunna arbeta brottsförebyggande.

Arbetet med Effektiv samordning för trygghet (EST) ska fortsatt vidareutvecklas i samverkan med polis, fastighetsbolag och andra aktörer.

I arbetet mot alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak prioriteras Eskilstunas skolor, men det riktar sig också till andra verksamheter som möter barn och unga på olika sätt inom kommunkoncernen.

## Åtaganden

Utifrån olika stadsdelars förutsättningar och behov ska alla nämnder samt Eskilstuna kommunfastigheter AB arbeta samlat med främjande och förebyggande trygghetsinsatser.  
(KS, alla nämnder, KFAST) *Social uthållighet*

Alla nämnder och bolag ska gemensamt arbeta för att Eskilstuna ska vara en kommun fri från våld för alla flickor och pojkar, kvinnor och män.  
(KS, alla nämnder och bolag) *Social uthållighet, Attraktiv arbetsgivare*

## Att tillgodose behovet av utbildning

*”Processen ger Eskilstunaborna goda kunskaper och bra förutsättningar för att lyckas väl i arbetslivet. Skolan ska stimulera alla elever till fortsatta studier och yrkesutbildning. Dessutom medverkar processen till att barn, elever och studerande utvecklas till kloka, engagerade och demokratiska medborgare genom samverkan mellan skola, föräldrar och samhälle.”*

### **Förbättrade kunskapsresultat**

Det främsta målet är förbättrade kunskapsresultat och ökad likvärdighet i förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildningen. Barn- och elevantalet ökar inom alla skolformer. Behovet av lokaler inom grundskola och gymnasieskola är akut och fler lokaler behöver även planeras inom förskolans verksamhet på lite längre sikt. Om några år behövs en ny låg- och mellanstadieskola samt en ny gymnasieskola.

### **Breddad kompetens**

En förutsättning för förbättrade resultat är att tydliggöra rollerna och arbetsuppgifterna för förskollärare och lärare och att komplettera med andra yrkeskategorier för att stödja och avlasta behöriga lärare. Ett aktivt arbete för långsiktig försörjning av enhetschefer och behöriga lärare behövs. Såväl förskolan, grundskolan, gymnasieskolan samt vuxenutbildningen behöver stärka värdegrundsarbetet och arbetet med normer och värderingar. Likvärdighet och integration i grund- och gymnasieskolan behöver fortsatt öka. Det pedagogiska ledarskapet och det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan ska förstärkas för att tydliggöra såväl undervisning som omsorg.

Den nationella IT-strategi som har tagits fram för skolan kommer att innebära behov av investeringar i både datorer, infrastruktur och kompetensutveckling av personal under perioden 2017 till 2022. Det av största vikt att förskolan och skolan arbetar medvetet och strategiskt med digitala verktyg för att förstärka lärandet för våra barn och elever. Det möjliggör också att fler når kunskapsmålen och utökar sina förmågor för exempelvis problemlösning, kunskapssökande, kommunikation, samarbete, utforskande och kritiskt tänkande.

Nyanlända elever i både förskolan och skolan skapar ett behov av ökad kompetens hos medarbetarna. De lärare som ansvarar för att eleverna lär sig svenska ska ha kunskap om vad det innebär att lära sig ett nytt språk. De behöver ha särskild kompetens kring hur andraspråksinlärning går till och hur det är att möta barn och familjer på flykt och vilka förutsättningar som är nödvändiga för en gynnsam språk- och kunskapsutveckling. Kommunala förskolan arbetar för att öka personaltätheten genom att öka andelen personal per barn.

Grundskolan och gymnasieskolan måste ha ett fortsatt och ökat fokus på kunskapsuppdraget, att alla elever ska nå målen med skolans arbete och att så många som möjligt ska nå de högre betygen samt få en gymnasieexamen. Ett ökat entreprenöriellt arbetssätt bör utvecklas inom grund- och gymnasieskolan tillsammans med andra förvaltningar, näringslivet och Ung företagsamhet, UF.

Bristen på behöriga lärare i kombination med den demografiska utvecklingen gör att fler medarbetare behöver rekryteras och att nya yrkeskategorier och kompetenser kompletteras

de behöriga lärarna. Redan nu finns svårigheter att rekrytera lärare inom vissa områden och tillgången på utbildad personal minskar. På sikt kommer lärarbristen i Sverige att bli än mer bekymmersam. Det gör att det blir allt viktigare att behålla, stödja och utveckla även obehörig personal.

### **Satsningar på SFI**

Inför 2019 finns ett fortsatt ökat behov av utbildningsplatser till SFI och grundläggande svenska som andra språk. Det krävs satsningar både på volym och kvalitet inom SFI och övrig teoretisk vuxenutbildning. SFI och grundläggande vuxenutbildning är lagstadgade verksamheter som måste prioriteras. Det kan få konsekvensen att antal utbildningsplatser inom teoretisk gymnasial utbildning minskas, vilket i sin tur kan skapa en kösituation.

### **Komvux**

För att kunna tillhandahålla bra utbildningsinsatser krävs att utbudet av kurser matchar mot behovet av arbetskraft. Det innebär bland annat arbete med att ytterligare förbättra studie- och yrkesvägledning samt säkerställa utbildningarnas kvalitet. En större omställning till sammanhållna spår för eleverna kommer att inledas och genomföras under 2019. Med elevperspektiv som grund skapar vi färdiga spår med olika utgångar för elever som då får ett tydligt sammanhang där stödfunktioner finns närmare eleven och över tid. Nya vägar från utbildning till arbetsmarknad behöver utvecklas, främst inom SFI och svenska som andra språk. De utbildningarna ska kombineras med arbetsmarknadsinsatser eller yrkesutbildningar för att kvinnor och män snabbare ska kunna uppnå en egen försörjning. Satsningen på yrkesvux fortsätter där resultaten för de elever som slutför en utbildning är mycket goda. 91 procent av de elever som slutförde sin utbildning under 2017 var sex månader senare i anställning.

### **Digitalisering inom vuxenutbildningen**

De tekniska förutsättningarna för elever och personal på SFI och Komvux behöver utvecklas för att studerande ska kunna utnyttja IT-verktyg och andra digitala hjälpmedel i utbildningen. Ibland krävs det också särskilt stöd utifrån elevernas behov, vid exempelvis dyslexi eller låg utbildningsbakgrund. En större fortbildningsinsats kring digitalisering planeras nu och kommer att genomföras med lärarkåren och rektorerna under hösten 2018.

## **Åtagande**

Skapa en gemensam ingång för barn och elever med behov av komplexa insatser.  
(BUN, SN) *Social uthållighet*

## Att tillgodose behovet av vård och sociala tjänster

*”Processen ger det stöd den enskilde behöver för att utifrån sina egna förutsättningar och behov kunna leva ett så självständigt, aktivt och meningsfullt liv som möjligt. Processen syftar till varaktiga förbättringar med tillämpning av evidensbaserade metoder för behovsanpassad vård och omsorg.”*

### **Samordnade insatser för flickor, pojkar, kvinnor och män ska utvecklas**

#### *Barn och unga*

För att gynna barns och ungas utveckling med befintliga resurser ska ett gemensamt arbetssätt tas fram för att utreda behov och genomföra vård i Eskilstuna. Alla olika yrkesgrupper som hjälper barn och unga ska delta i att ta fram arbetssätten. Forskningen bekräftar att vård på hemmaplan ger bättre resultat än när barn och unga placeras på vårdboenden utanför sin närmiljö.

Under 2019 förstärks det drogförebyggande arbetet med att stödja framför allt skolpersonal i frågor som rör alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT). Insatsen utgår från Eskilstuna kommuns handlingsplan mot ANDT 2019-2021.

#### *Vuxna*

Under 2019 ska de vuxna som behöver hjälp kunna få sina ansökningar prövade på ett ställe, oavsett om det är fler verksamheter som beslutar och ger vård- och omsorgsinsatser eller att olika lagstiftning ligger till grund. Mottagningen ska även kunna vägleda personer till olika insatser oavsett verksamhetstillhörighet. Målsättningen är att förebygga att personer ”hamnar mellan stolarna” samtidigt som arbetet blir mer effektivt och smidigt. Vidare ska vården för kvinnor och män med beroende- och psykosocial problematik, så kallad samsjuklighet, utvecklas och samordnas i ett gemensamt drivet boende i Eskilstuna. Samordnade vård- och omsorgsinsatser ska även erbjudas personer som har stöd i sina egna boenden, så kallade boendestöd.

#### *Äldre*

En gemensam överenskommelse och gemensamma riktlinjer för samverkan vid in- och utskrivning till slutenvård, är framtagna och beslutade mellan länets kommuner och landstinget. Dessa lägger grunden för en trygg och effektiv hemgång för kvinnor och män som efter utskrivning från sjukhuset har behov av kommunens vård och omsorg. Nästa utmaning är att koordinera vårdens olika delar för äldre personer med kroniska sjukdomar och som bor i sina hem. En samordning av äldres behov av olika sorters vård och omsorg skulle främja hälsa och välmående, förbättra individens möjlighet att vara aktiv och delaktig i sin egen vård och omsorg, och motverka behov av slutenvård. För att uppnå ett förbättrat och koordinerat stöd, med ett sammanhållet och effektivt genomförande, behöver kommunen öppna upp för gemensamma lösningar genom att samverka internt och externt.

### **Utbyggnad av vård- och omsorgsboenden**

Byggnation av en ny gruppboende och ett serviceboende med totalt åtta platser för vuxna med vårdbehov pågår och beräknas vara klart i slutet av 2018 eller början av 2019. Under 2019 planeras tre nya gruppboenden med totalt 18 platser för vuxna.

Åren 2019 och 2020 fortsätter ombyggnadsarbetet på Spångagårdens vård- och omsorgsboende för äldre. Den gamla delen byggs om och anpassas efter nuvarande behov och ytterligare en utbyggnad görs. Befolkningsprognosen visar att kommunen behöver bygga totalt 215 nya lägenheter för permanent boende fram till år 2021. Därtill behövs en lokal för korttidsvistelse ersättas med en ny samt 80 nya lägenheter byggas. Kommunen har även behov av att ersätta platser inom vård- och omsorgsboende i äldre fastigheter som inte har en fullvärdig boendemiljö för äldre och en god arbetsmiljö för personal. Sammantaget kommer kommunen bygga 387 platser, varav 188 är nytillskott till år 2020.

### **Förändrade krav och förutsättningar för att trygga kompetensförsörjningen**

Socionomkravet träder i kraft 2019 för socialsekreterare som arbetar med myndighetsutövning för barn och unga. Det pågår ett arbete för att se över möjligheterna att komplettera med utbildning. I samarbete med Mälardalens högskola erbjuds medarbetare möjlighet att komplettera behörighetskraven. Vidare tas en kompetenstrappa fram för socialsekreterare som tydliggör utvecklingsmöjligheterna i yrkesrollen. Det förväntas bidra till att verksamheten håller hög kvalitet, behåller erfarna medarbetare genom interna karriärvägar och kompetensutveckling samt synliggör kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Det pågår ett arbete kring att separera serviceinsatser och omvårdnadsinsatser inom hemtjänsten och planen är att det ska införas från och med 2019. Målen är att trygga kompetensförsörjningen, minska arbetslösheten i Eskilstuna och att använda nuvarande kompetens på ett mer effektivt sätt.

Hemtjänst och särskilda boenden arbetar med att införa en optimerad bemanning, vilket ger medarbetarna mer framförhållning genom ett schema. Optimerad bemanning innefattar också att schemaläggning ska göras utifrån brukarbehov. Brukarbehovet skiftar med olika insatser runt en brukare under ett år. Det innebär att personal ska schemaläggas utifrån brukarbehov som kan skifta och förändras.

### **Digitalisering och välfärdsteknik.**

Förutsättningar skapas för digitala lösningar vilket leder till moderna arbetssätt inom området vård och sociala tjänster. Digital teknik ska användas för att effektivisera administrativa processer, öka brukarnöjdheten och som en del i arbetet med att öka brukarnas medskapande.

## **Åtaganden**

Nämnderna ska utveckla barn- och ungdomsinsatser på hemmaplan.

(SN, BUN, AVN, KFN, VON) *Social uthållighet*

Nämnderna ska utveckla samordnade vårdinsatser för kvinnor och män på hemmaplan.

(SN, VON, AVN) *Social uthållighet*

## Att tillgodose behovet av berikande kultur och fritid

*”Processen skapar förutsättningar för goda livsvillkor och en meningsfull fritid för alla Eskilstunabor och besökare, med särskilt fokus på barn och ungdomar. Det sker genom att erbjuda upplevelser, aktiviteter och bildning samt att samla, vårda och visa kulturarvet.”*

**Kultur, idrott och friluftsliv är viktiga beståndsdelar för att skapa en attraktiv stad och en levande landsbygd. Det finns stora vinster för hela samhället om alla kvinnor, män, flickor och pojkar aktivt deltar i kultur- och fritidsutbudet. De idrotts- och kulturpolitiska planerna för Eskilstuna kommunkoncern har pekat ut inriktningen för de kommande åren.**

### Kulturklivet

Kulturen i Eskilstuna bidrar till välfärden genom bland annat bildning, kunskap och inkludering. Men kulturen har även en roll för attraktivitet och tillväxt, exempelvis i form av underhållning, rekreation samt utveckling av besöksnäringen.

Under 2019 tas därför ett kulturkliv där positionerna inom flera områden flyttas fram. Kulturklivet är ett verktyg i arbetet för fler jobb, höjd utbildningsnivå, ökad trygghet och tillit. Det bidrar även till ett mer jämställt Eskilstuna där flickor och pojkar, kvinnor och män ges samma möjlighet till en berikande fritid.

Kulturlivet ska vara inbjudande och tillgängligt. Det ska finnas förutsättningar för alla oavsett funktionsförmåga att vara delaktiga hela livet. Flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning är under kommande år en prioriterad målgrupp som ska ha möjlighet till eget skapande, att kunna uttrycka sig i olika kulturformer och ta del av professionellt skapad kultur.

Utbildningsnivå och inkomst är viktiga faktorer för hälsa, levnadsvanor och kulturvanor liksom föräldrarnas bakgrund och livssituation. Sambanden mellan kultur, bildning och ett livslångt lärande är tydliga. Samverkan mellan kulturverksamheterna och skolan behöver utvecklas och en kulturförsörjningsplan ska tas fram för att säkra att alla barn i skolan får ta del av kultur.

Eskilstunas historia och samtid består av kvinnor och män, flickor och pojkar från olika miljöer som levt och lever här. Historien behöver levandegöras för omvärlden och aktivt användas för att skapa delaktighet och tillit men även för att stärka Eskilstunas attraktivitet.

Parallellt ska en övergripande inriktning för Eskilstunas och Torshällas museer för de kommande åren tas fram. Uppdraget ska utgå från kulturpolitiska planen och den nationella kulturarvspolitiken.

Arbetet med områdesbaserad kulturverksamhet i kommunens prioriterade stadsdelar fortsätter. En utredning för att utveckla musikskolan till en kulturskola pågår och omsätts under 2019. Nästa steg i utvecklingen för barn och ungas kultur är att utreda möjligheter för kulturpeng.

En översyn av stödet till föreningslivet pågår. När utredningen är klar, fortsätter arbetet med att utreda möjligheterna att stödja fria aktörer och icke föreningsdriven kultur och idrott.

Eskilstuna är en stad i omvandling och arbetet för ett kulturhus/kongresshall fortsätter. Ett kulturhus/kongresshall stärker stadens attraktivitet och attraktionskraft. Utifrån den fördjupade förstudien tas dessutom nästa steg i arbetet med att förverkliga ett allaktivitetshus i Fröslunda.

### **Eskilstuna i rörelse**

Eskilstuna är en växande kommun med en hög utbyggnadstakt och befolkningsökning. Behovet av anläggningar och miljöer för idrott, motion och rekreation behöver säkras i takt med att kommunen växer.

Fina, sunda och säkra anläggningar lockar besökare som vill uppleva idrott samt aktiva som vill utöva idrott. Därför är det prioriterat att höja lägstanivån på idrottsanläggningar och idrottsmiljöer så alla håller god kvalitet. Fokus ska ligga på idrottsanläggningar och miljöer för breddidrott och dit allmänheten har tillgång för att skapa goda förutsättningar för barn och ungas motionsvanor.

Satsningar och förbättringar i kommunens anläggningar för idrott, motion och rekreation ska föregås av en analys ur ett jämställdhetsperspektiv.

### **Evenemangsstaden**

Arbetet med att omsätta evenemangsstrategin är fortsatt prioriterat och en Evenemangsfond etableras. Kulturkonventet Folk och kultur genomförs för andra året i Eskilstuna och bidrar till att stärka Eskilstuna som evenemangs- och arrangörsstad. Under året kommer ett antal SM-tävlingar arrangeras i Eskilstuna. Dessutom arrangeras Novemberkåsan i Eskilstuna under 2019.

Under 2019 är arbetet med att utveckla Munktelstråket som ett besöksmål med fokus på kulturella och kreativa näringar prioriterat.

## **Åtagande**

Nämnderna ska utreda hur samverkan mellan skola, regionala och lokala kulturinstitutioners kan bidra till nytta utifrån läroplanen och utifrån analysen ta fram en kulturförsörjningsplan. (BUN, KFN)



## Att tillgodose behovet av miljö- och samhällsbyggnadsarbete

*”Processen syftar till att skapa attraktiva stadsdelar med god service, ett pulserande centrum och en livskraftig landsbygd för Eskilstunaborna. Med de naturliga förutsättningarna som utgångspunkt främjas en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Stadsbyggnad i form av transportsnål planering, hållbart byggande, skapande av infrastruktur och underhåll syftar till en hållbar utveckling med utnyttjande av kommunens geografiska läge i regionen. Men också till att vårda och bevara värdefulla tillgångar i form av byggnader, stadsmiljöer, landsbygd och natur. Vattenförsörjning, avloppshantering, återvinning och energiproduktion bedrivs med miljömässigt hållbara metoder.”*

### Översiktsplan 2030 och hållbar stadsutveckling

En reviderad översiktsplan ska beslutas 2019. Den fokuserar på en fortsatt hög nivå på bostadsbyggandet, mer mark för näringslivets behov och landsbygdsutveckling. Åtgärder för att effektivisera stadsbyggnadsprocessen fortsätter löpande. Detaljplaner tas fram enligt den beslutade prioriteringen med målet att minst 600 nya bostäder ska påbörjas 2019. Mark för att möta behovet av nya förskoleavdelningar, äldreboenden, skolor och andra verksamhetslokaler säkras i de detaljplaner som tas fram. Genomförande av utvecklingsplanerna för de utpekade stadsläkningsområdena Skiftinge och Lagersberg/Fröslunda/Råbergstorp påbörjas. En uppdatering av bostadsförsörjningsprogrammet görs, med målet att få fler aktörer att bygga prisvärda och hållbara hyresrätter och bostadsrätter i hela Eskilstuna. Bostadsförsörjningsprogrammet ska också innehålla en plan för bostadssociala ändamål.

I uppstarten av alla större utvecklingsprojekt används Metod för hållbar stadsutveckling för att säkra att alla relevanta sociala, ekologiska och ekonomiska frågor täcks i arbetet. Munktelstaden fortsätter att utvecklas med byggnation av bostäder, ett nytt parkeringshus och utveckling av slakthusområdet i en ny detaljplan. Omvandlingen av Väster och satsningen på energicentrum, tillsammans med Energimyndigheten är i fokus. Underhåll och skötsel av stadsdelar och parker ska bidra till ökad attraktivitet och trygghet. Utvecklingsplanen för Kvicksund antas och genomförs successivt.

### Klimat

Det förebyggande klimatarbetet är fortsatt viktigt och målet att nå en fossilfri kommunkoncern 2020 ska nås. Under 2019 ska klimatplanen följas upp och en revidering av planen ska påbörjas. Ett brett samarbete kring klimatfrågor behövs, med invånare och näringslivet, för att bidra till de nationella klimatmålen.

### Vatten i fokus

Rustningen av Va-nätet fortsätter och investeringar i dricksvattensproduktionen vid Hyndevad görs. Arbetet med nya vattenskyddsområden påbörjas för att säkra våra kommunala mindre anläggningar, både för grundvatten och för ytvatten, i enlighet med EU:s

vattendirektiv. Arbetet med dagvattenplanen fortsätter med målet att den ska beslutas under 2019.

### **Trafik och tillgänglighet**

Trafiksituationen i Eskilstuna behöver förbättras genom att minska belastningen på vägnätet med ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik samt åtgärder som förbättrar framkomligheten, särskilt för nyttotrafik. Den fortsatta revideringen av trafikplanen ligger till grund för detta. Kommunkoncernen är Eskilstunas största arbetsgivare och genererar många egna transporter. Därför behöver varje verksamhet se över hur den kan minska belastningen på trafiksystemet genom aktiv övergång till digitala mötesformer och genom att stimulera ökat resande med cykel, kollektivtrafik och till fots. Det innebär även en fortsatt förbättring av kollektivtrafikutbudet och cykelvägar.

De nya Mälartågen börjar levereras under våren 2019 och sätts i trafik. De ger möjligheter för förbättrade tågkommunikationer de kommande åren. I dialog med Trafikverket görs en studie kring olika åtgärder för järnvägssystemet i Eskilstuna. Den blir underlag för kommande investeringsplanering. En motsvarande studie görs också för väg 230 och för Västerleden. Eskilstuna är tillsammans med övriga fyra Mälärstäder också en aktiv part i Mälardalsrådets arbete med infrastrukturplanering för regionen. Arbetet med ett resecentrum fortsätter, med syfte att planera för utveckling av området för att möta ökningen av antal resande med tåg.

### **Lokalproducerad mat**

Mängden lokalproducerad mat i verksamheterna ska öka och andelen ekologisk mat ska fortsatt ligga på en hög nivå. Genom nya och effektiva uppföljningsverktyg ska vi synliggöra klimatpåverkan i måltidsverksamheten bättre samt minimera kostnadsdrivande administration. Detta beskrivs i en kommande livsmedelsstrategi. Arbetet med att minska matsvinn i kommunala kök och caféer ska fortsätta.

## **Åtaganden**

Nämnderna ska bidra till en effektiv och resultatriktad process för att täcka behovet av verksamhetslokaler (KS, SBN, VON, SN, BUN, KFAST)

Nämnder och bolag ska arbeta för att effektivisera transporterna, öka antalet digitala möten och öka det hållbara resandet  
(KS, SBN, KFN, KFAST, BUN, ESEM, VON)

## Att bedriva samhällsskydd och beredskap

*”Processen utvecklar en säker och trygg kommun för invånarna. Genom information, utbildning och förebyggande säkerhetsarbete elimineras eller minskas risken för olyckor. I de fall olyckor ändå inträffar minskar konsekvenserna för människor, miljö och egendom genom att en hög skyddsnivå säkerställs för människors hälsa och intressen när det gäller säkra livsmedel, skydd mot farliga utsläpp, mot bränder, skadegörelse och olyckor.”*

### Förebyggande insatser

En följd av befolkningsökningen är fler olyckor och fler larm. För att förebygga och minska konsekvenser av olyckor fortsätter den långsiktiga satsningen på utbildning i brandskydd för kommuninvånare och kommunanställda. Eskilstuna fortsätter sin satsning på projektet Aktiv mot brand med dörrknackning för att öka kunskapen om brandskydd i flera områden. Snabba insatser av räddningstjänsten på prioriterade larm är i fokus och ger förutsättningar för att begränsa konsekvenserna vid olyckor. Utbyggnaden av räddningstjänstens insatsförmåga fortsätter under 2019.

Ett ökat antal invånare betyder också att fler rör sig i trafiken. Trafiksäkerhetsplanen som beslutats ska bidra till att öka tryggheten för oskyddade trafikanter. Genomförandet av planen startar under 2019. Under året ska också tänkbara konsekvenser av försvarsberedningens arbete analyseras.

Ett handlingsprogram för skydd mot olyckor ska tas fram i början av den nya mandatperioden. Den ska omfatta skydd mot olyckor, brand, trafiksäkerhet, drunkning och suicidprevention.

### Krisberedskap

Arbetet med att utveckla krisorganisationen och beredskapen för att hantera större och mindre kriser fortsätter. Flera mindre övningar kommer att genomföras för att förbättra krisberedskapen. Andra frågor som behöver lyftas i arbetet är försörjningstrygghet, det vill säga hur tillgång på livsmedel och lokal energiförsörjning kan säkras för att öka stadens resiliens. Under året ska också tänkbara konsekvenser av försvarsberedningens arbete analyseras.

### Trygghet i hemmet

Ett fortsatt fokus kommer vara trygghet i hemmet vilket både omfattar brandskydd och insatser för att förhindra fallolyckor. Många förvaltningar har gemensamt ansvar för att öka tryggheten i hemmet och en bred samverkan krävs.

### Avlopp åtgärdas

Även antalet kontroller och tillsynsärenden ökar. Tobakstillsynen kommer fortsatt att vara i fokus 2019. Alla återstående orenade avlopp behöver åtgärdas till 2021 och den fyraåriga satsningen på att åtgärda små avlopp fortsätter. För att underlätta bostadsbyggande i Eskilstuna är hantering av ärenden om förorenad mark fortsatt prioriterade.

**Klimatanpassning**

Arbetet med klimatanpassning ska intensifieras, det gäller såväl inom samhällsplanering som att möta konsekvenser av extrem värme och kyla samt höga och låga vattenstånd. Berörda delar av kommunkoncernen ser över sina ansvarsområden. Arbetet kommer att samordnas av kommunledningskontoret.

## Att främja näringsliv och arbete

*”Processen främjar arbete och ökar ekonomisk utveckling i kommunen genom att skapa gynnsamma förutsättningar för näringslivets växtkraft. De grundläggande förutsättningarna förbättras; till exempel arbetsmarknadens kompetensförsörjning, kommunikationssystem, trygghet, offentlig service, innovationskraft och markberedskap.”*

Idag har Eskilstuna en allt för hög arbetslöshet. Varje arbetad timme lägger grunden för individens frihet och välfärdens finansiering. Utgångspunkten är att alla kvinnor och män som kan ska arbeta och bidra utifrån sin förmåga.

### Högre sysselsättning

Ett viktigt mål för Eskilstuna är att på kort sikt höja sysselsättningen och på längre sikt höja utbildningsnivån för att främja högre lönenivåer. Eskilstuna kommunkoncerns övergripande mål är att sänka arbetslösheten för kvinnor och män till tio procent eller lägre senast år 2020. För att nå en högre sysselsättning och sänka arbetslösheten behöver olika delar i samhället arbeta tillsammans. Ett exempel på det är den gemensamma plattformen Affärsplan Eskilstuna mellan kommunkoncernen och näringslivet. Arbetet inom Affärsplan Eskilstuna fortsätter genom att framtagna initiativ genomförs och att hela näringslivet inkluderas i arbetet.

### Näringslivsstrategi

Näringslivsarbetet drivs vidare enligt den tidigare framtagna strategin med befintligt företagande som bas för etableringar och nyföretagande. När det befintliga näringslivsklimatet är bra finns starka förutsättningar för ett modernt, hållbart och framgångsrikt näringsliv. I förlängningen ger det fler nyetableringar, nya företag och jobb, vilket gynnar alla som bor och verkar i Eskilstuna.

### Företagsservice

Kommunkoncernen bidrar till ett bra näringslivsklimat genom en väl fungerande företagsservice utifrån företagets behov. Förutsättningar för goda hållbara möten ska finnas oavsett om mötet sker digitalt eller ett fysiskt, till exempel i kommunens nya service Samordningsmöte. Mötet med kommunkoncernen ska göra det tydligt och enkelt att starta, driva och utveckla företag.

### Kompetensförsörjning

För att klara kompetensförsörjningen behöver kommunkoncernen fortsätta att arbeta tillsammans med näringslivet och andra externa parter. Utbildningar och kompetenshöjande insatser ska även fortsättningsvis grundas på det kompetensbehov som näringslivet efterfrågar. Funktionen med- och inflyttarservice utvecklas vidare och är viktigt för att attrahera den kompetens som efterfrågas.

Satsningarna på arbetsmarknadsinsatser är fortsatt omfattande och innebär under 2019 att kommunkoncernen tillhandahåller minst 1 000 jobb, utbildnings- och arbetsmarknadsplatser. Kommunen kommer att behålla antalet yrkesutbildningsplatser (560) för att möta upp kompetensförsörjningsbehovet. Språkhöjande och integrationsfrämjande verksamheter etableras för de kvinnor och män som idag inte har möjlighet att tillgodogöra sig någon av kommunens insatser.

Flickor och pojkars möjlighet till möten med näringslivet och deras framtida val av studier och yrkesval underlättas via nära samarbete med näringslivet och bra stöd från lärare, studie- och yrkesvägledare. Samarbetet med MDH utökas och efterfrågade utbildningar fortsätter att utvecklas för att ytterligare säkra kompetensen lokalt.

### **Attrahera etableringar**

För att locka framtida företagsetableringar till Eskilstuna ska ett attraktivt och konkurrenskraftigt etableringserbjudande finnas. Etableringsarbetet sker proaktivt och växlas upp. Prioriterade branscher tydliggörs i syfte att öka takten på etableringar. Etableringsteamet, som består av olika funktioner inom kommunkoncernen, möter företagen samordnat och lotsar dem genom hela etableringsprocessen.

### **Attraktiva Eskilstuna**

Med ett internationellt fokus fortsätter kommunkoncernen att stärka Eskilstunas attraktivitet genom att utveckla möten, evenemang och reseanledningar. Arbetet med att etablera ett kulturhus och kongresshall fortsätter och samarbetet med MDH fördjupas för att locka fler studenter till Eskilstuna. Kommunkoncernen satsar gemensamt på att utveckla energicentrum till en unik och globalt intressant plats för företag och organisationer som fokuserar på att utveckla energieffektiviseringar med användaren i fokus.

## **Åtaganden**

Förutsättningar för nya jobb ska skapas av Eskilstuna kommunkoncern tillsammans med andra aktörer genom affärsplan Eskilstuna. (KS, alla nämnder och bolag) *Fler jobb*

Kompetensbehoven hos företagen identifieras för att skapa utbildningar och kompetenshöjande insatser. (AVN, KS, MSP, DEAB, ELE) *Fler jobb*

I samhällsbyggnadsprocessen ska näringslivets tillväxtmöjligheter säkras. (KS, SBN, MSP, DEAB, ELE, ESEM) *Fler jobb*

I samverkan med näringslivet utveckla kommunkoncernens företagservice för att uppnå goda hållbara möten med näringsliv, föreningsliv och akademi oavsett om mötet sker i en digital lösning eller genom ett fysiskt möte. (KS, alla nämnder och bolag) *Fler jobb*

Språkhöjande och integrationsstärkande verksamheter ska etableras. Målsättningen är att främst utveckla språket så att de med behov kan tillgodogöra sig de insatser som finns och därmed påbörja sin väg mot egen försörjning.  
(AVN, samtliga nämnder)

# Processkvalitet

## Fokus 2019 för processkvalitet

- Digital transformation för att klara kommunens attraktivitet, kvalitet och effektivitet
- Skapa förtroende genom varumärkesarbete och förbättrad service och tillgänglighet
- Tillitsbaserad styrning och tjänstedesign
- Vision 2030
- Analys av resultatavvikelser som grund för förbättringar

## Tillit och förtroende

Inom styrning och utveckling ligger fokus på hur kommunkoncernen på mest effektiva sätt skapar värde för invånarna. Tillitsbaserad styrning är i egentlig mening inget nytt men ger nya perspektiv på kommunens styrsystem och sätter än större fokus på mötet. Det handlar om att skapa tillit i alla relationer i en organisation: mellan förtroendevalda och verksamhet, mellan ledning och enheter, mellan chef och medarbetare, mellan verksamhet och invånare och samverkansparter.

Syftet är att säkra handlingsutrymmet i mötet mellan medarbetare och invånare och ge bättre förutsättningar för medledarskap för medarbetare och medskapande för brukare och kunder. En grund för detta är att alla enheter har ett tydligt uppdrag, att förväntan på resultat och inriktning är känt samt att medarbetarnas handlingsutrymme har tydliggjorts.

En analys av olika verksamheters nuläge och en handlingsplan som redogör för hur tillit kan vävas in i långsiktig och vardaglig styrning fastställs under 2018 och genomförs successivt i nämnder och bolag under 2019.

## Kvalitet i tjänster och verksamhetsutveckling

Tilliten till samhället är högt i Sverige, men har förändrats under senare år. Att invånarna har förtroende för kommunkoncernen är avgörande för att kunna fortsätta utveckla Eskilstuna och kommunens tjänster. Förtroende skapas genom att erbjuda tjänster av god kvalitet, arbeta för ett gott ledar- och medarbetarskap samt ha en tydlig kommunikation.

Arbetet med kommunkoncernens varumärke fortsätter genom att utveckla tjänster, utbilda chefer och nyckelpersoner och kommunikationsinsatser.

I all utveckling av tjänster kan invånare, kunder, brukare och medarbetare bidra. Flera verksamheter har ett medskapande förhållningssätt och använder tjänstedesign som verktyg för att involvera invånare, kunder och brukare i arbetet med att förbättra verksamheten på arbetsplatsen. Ett medskapande förhållningssätt ska i högre utsträckning användas i utvecklingsarbetet.



Digitalisering och automatisering ökar kommunens attraktivitet, kvalitet och effektivitet. Det fortsatta digitaliseringsarbetet ska drivas gemensamt och förvaltnings- och bolagsöverskridande. Insatser behöver prioriteras och större fokus ska sättas på verksamhetsutveckling och nyttorealiserings. I arbetet ska dessutom fler nationella lösningar samutnyttjas.

Arbetet med service och tillgänglighet ska fortsätta att utvecklas. Grundläggande i arbetet är en god samverkan mellan förvaltningarna och Eskilstuna direkt. Det ska vara enklare att få kontakt via telefon och med stöd av digitalisering utvecklas såväl kvalitet som tillgänglighet. Webbplatsen eskilstuna.se utvecklas till en mer utpräglad servicewebb som underlättar invånarnas självservice men även kontakt med kommunen.

Under 2019 ska alla verksamheter analysera sina väsentliga resultatavvikelser. Utifrån jämförelser över tid och i förhållande till andra verksamheter och kommuner identifieras avvikelser och variationer i resultat. De verksamheter som har sämre resultat kan systematiskt lära av dem som har goda resultat för att förbättra helheten. Analys av avvikelser och åtgärder för att stärka och höja lägstanivån genomförs. Vård- och omsorgsförvaltningens modell med analysvecka är ett gott exempel på ett systematiskt förbättringsarbete.

### **Jämställdhet i kvalitetsarbetet**

Under 2019 fortsätter det hållbara och systematiska arbetet för att Eskilstuna ska fortsätta vara Sveriges mest jämställda kommun. Samtliga nämnder och bolag utvecklar sitt kvalitetsarbete med hjälp av jämställdhetsintegrering. Arbetet med att förbättra styrning och ledning av jämställdhetsarbetet inom kommunens förvaltningar och bolag vidareutvecklas utifrån Modellkommunprojektets benchmarkingmetodik.

Arbetet som i Eskilstuna kommun kallas för modellförvaltning genomförs i två steg. 2019 deltar vård- och omsorgsförvaltningen, socialförvaltningen, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen. I steg två berörs samtliga nämnder.

### **Tydlig och inkluderande kommunikation**

En förutsättning för att kommunen ska klara sitt uppdrag och skapa förtroende är en tydlig och inkluderande kommunikation av uppdrag, tjänster och resultat. Undersökningar visar att brukare och kunder i hög grad är nöjda med kommunens tjänster. När det gäller allmänhetens förtroende så är den däremot låg inom några av kommunens ansvarsområden, bland annat inom äldreomsorgen och socialtjänsten. Inom kommunikationsarbetet prioriteras att skapa förutsättningar och utveckla verktyg för att kommunen ska klara en tydlig och inkluderande kommunikation och att chefer och ledare ska stå för ett kommunikativt ledarskap. Fokus läggs även på att genom nära samverkan över förvaltnings-

och bolagsgränser prioritera och samordna kommunikationsinsatser så att de bidrar till att kommunkoncernen kan uppnå de strategiska målen.

### **Fortsatt utveckling av internportalen**

81 procent av kommunens medarbetare upplever att de har nytta av internportalen. Den ska vara den plattform som samlar information, kommunikation, dokumentation, samarbete och självservice. Fortsatt utveckling ska ske utifrån en samlad strategi för intern informationshantering och självservice som tar utgångspunkt i nyttan för den enskilde medarbetaren.

### **Vårt Eskilstuna 2030**

Det implementeringsarbete som påbörjades 2018 fortsätter, såväl inom kommunkoncernen som i Eskilstuna. Eskilstuna befinner sig i förflyttning och Vårt Eskilstuna 2030 är nästa steg i den förflyttningen. Det arbete som påbörjades i samband med 350-gruppen fortsätter. Särskilt fokus ska sättas på samverkan med olika nätverk och aktörer i Eskilstuna.

### **Säkerhetsskyddsanalys för att åtgärda kommunkoncernens säkerhetsskydd**

Under 2019 ska en säkerhetsanalys göras av kommunkoncernens säkerhetsskydd. Det förmodas utmynna i en rad förbättringsområden och åtgärder.

## **Åtaganden**

En tvåårig plan för digital transformation, nedbruten i årliga handlingsplaner, tas fram. En tydlig organisation och resursbild ska i samband med program och handlingsplan fastställas för att driva den fortsatta digitala verksamhetsutvecklingen på såväl kommunövergripande som förvaltnings- och bolagsnivå. (KS alla nämnder och bolag) *Processkvalitet*

Alla nämnder ska verka för att minst 80 procent av de som kontaktar kommunen via telefon ska få svar på sin fråga inom två minuter och via mail inom två dagar.

(KS alla nämnder) *Processkvalitet*

Samtliga nämnder och bolag deltar i ett gemensamt utvecklingsarbete för förbättrad styrning och ledning av jämställdhetsintegreringsarbetet i respektive förvaltning och bolag. Arbetet leds av kommunstyrelsen och utgår från Modellkommunprojektets benchmarkingmetodik.

(KS, alla nämnder och bolag) *Processkvalitet*

Som ett steg i att öka tillit i ledning och styrning ska samtliga nämnder och bolag genomföra en gapanalys av sina processer, enheter och olika professioner utifrån önskad målbild om tydliga uppdrag och resultat, medarbetarnas handlingsutrymme och involvering samt brukares och kunders delaktighet i utveckling av våra tjänster. Analysen ska utmynna i en handlingsplan på enhetsnivå.

(KS, alla nämnder och bolag) *Processkvalite*

*” Tydliga uppdrag med tillit till medarbetare utgör kärnan i styrningen av våra enheter.*

*Det handlar om att, utifrån tydliga uppdrag och önskade resultat, involvera medarbetare för att ta tillvara kompetens och medarbetarkraft samt skapa engagemang i utformning och utveckling av verksamheten.*

*Genom att utgå från brukarnas och kundernas behov samt enhetens uppdrag och involvera brukare och kunder i utvecklingen av våra tjänster kan vi nå en hög kvalitet i leverans av våra välfärdstjänster och uppnå resultat.*

*Allt med målet om goda hållbara möten.”*

# Medarbetare

## Fokus 2019 för medarbetare

- Stärka kommunen som attraktiv arbetsgivare
- Utveckla ett hållbart arbetsliv som kännetecknas av modiga och engagerade medarbetare och chefer där arbetsmiljöarbetet har ett främjande perspektiv
- Ge förutsättningar för att fler ska kunna jobba heltid, stanna längre i sin anställning och göra fler år i yrkeslivet
- Policy och riktlinjer för medarbetare och chefer revideras
- Modigt ledarskap, Modigt medarbetarskap och Modiga idéer fortsätter att utvecklas

Välfärden står inför en stor kompetensutmaning när antalet barn och gamla ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. Ökad rörlighet på arbetsmarknaden, pensionsavgångar och andra faktorer bidrar också till denna utmaning.

Eskilstuna kommun fortsätter att utveckla och etablera ett systematiskt och långsiktigt kompetensförsörjningsarbete för att attrahera och behålla medarbetare. Arbetet ger underlag till beslut om satsningar på kort och lång sikt men ger också insikter för att kunna omfördela arbetsuppgifter, förändra arbets sätt och utnyttja teknikens möjligheter. Ytterst handlar det om att ge förutsättningar för goda hållbara möten.

Arbetet med att stärka kommunen som en attraktiv arbetsgivare blir allt viktigare när konkurrensen om kompetens ökar. Chefskapet och medarbetarskapet fortsätter att utvecklas för att attrahera och behålla framtida och nuvarande chefer och medarbetare. Medarbetare ska ges förutsättningar för en god balans mellan arbete och fritid.

## Attraktiv arbetsgivare

Ett aktivt arbete pågår med att fortsätta stärka Eskilstuna kommun som en attraktiv arbetsgivare i linje med varumärket. En tydlig plattform för våra kommande medarbetare kommer att skapas.

Lönebildningen utvecklas genom att en ny lönepolitisk plan tas fram. Kommunens anställningsförmåner vidareutvecklas och synliggörs bättre då det är en viktig konkurrensfaktor.

Förutsättningar för chefskapet förändras över tid och därför genomförs riktade satsningar under året. Chefer har en viktig roll i att skapa förutsättningar för involvering genom att ge mandat och handlingsutrymme i vardagen och att ge tydlig återkoppling. Tillsammans med medarbetarna utvecklas tillitsfulla relationer med kunder och brukare. Därför är det centralt

att alla arbetsplatser arbetar aktivt med att organisationens värden blir en naturlig del av dialogen och kulturen.

Arbetet med att se över förutsättningar för chef- och ledarskap fortsätter. Policyer och riktlinjer för medarbetare och chefer revideras. Vidare görs insatser för att fortsätta utveckla de långsiktiga satsningarna på Modigt ledarskap, Modigt medarbetarskap och Modiga idéer så att de hänger ihop med annat utvecklingsarbete i kommunen. Feriejobb, traineejobb och anställningar för personer med funktionsnedsättning bidrar till social hållbarhet. Likaså fortsätter arbetet med att matcha arbetsökandes kompetens mot kommunens behov.

### **Hållbart arbetsliv**

Sjukfrånvaron är fortsatt hög även om trenden är positiv. Arbetet med att vidareutveckla den hälsofrämjande arbetsmiljön fortsätter genom att skapa förutsättningar för helhetssyn, engagemang, involvering, lärande och utveckling. Ett årshjul för arbetsmiljöarbetet kopplas till styrprocessen för att i större utsträckning bli en del av verksamhetsarbetet.

Mångfald och olikhet i alla dess former skapar energi och dynamik som skapar utveckling och förmåga att lösa framtidsutmaningar. En ny treårig likabehandlingsplan tas fram under 2019, kommunövergripande och inom alla förvaltningar.

Det pågående arbetet med verktygslådan fortsätter och utvidgas till fler yrkesgrupper. De pilotprojekt och insatser som görs skall spridas som goda exempel i alla förvaltningar.

Digitalisering och ökade förväntningar på effektivare arbetsätt medför att ett arbete med att identifiera behov och genomföra aktiviteter inom prioriterade områden kommer att göras. Under året ska en förstudie genomföras och en inriktning tas fram för hur arbetet med medarbetarundersökningar ska se ut från år 2020 och framåt.

### **Låt fler jobba mer**

Eskilstuna kommun vill fortsätta att uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Kompetensförsörjningen underlättas om förutsättningar ges för fler att jobba heltid. Det bidrar till jämställdhet i samhället och förbättrar möjligheterna för medarbetare att leva på sin lön. Det är därför centralt att vi som arbetsgivare har förmågan att motivera fler medarbetare att arbeta heltid och stanna längre i anställningen samt göra fler år i yrkeslivet. Under 2019 kommer vi därför att implementera handlingsplanen för heltid som norm inom Eskilstuna kommun och utreda möjligheten att för äldre anställda erbjuda minskad arbetstid, med bibehållen pensionsförmån.

## **Koncernövergripande åtagande**

Alla medarbetare ska involveras i dialog med utgångspunkt i den reviderade visionen, organisationens värden och reviderad medarbetar- och ledarpolicy. Syftet är att utveckla och stärka den gemensamma kulturen och tydliggöra hur respektive enhet ska bidra till goda hållbara möten och att visionen uppnås.

(KS, alla nämnder, alla bolag)

## **Åtagande inom HR**

Under året skall förvaltningarnas kompetensförsörjningsplaner integreras i styrningen och en kommunövergripande plan tas fram för att möta kompetensutmaningen.

# Ekonomi

## Fokus 2019 för ekonomi

- Förbättrat ledningsstöd genom fokus på uppdrag, resultat och tillit i styrningen av verksamheten. Etablera beslutsstöd och styrkort med samlade rapporter till stöd för styrning.
- 150 miljoner kronor i resultatförbättrande åtgärder
  - Kostnadseffektiviseringar på enheter och i gemensamma processer samt koncerngemensamma effektiviseringar inom Modern kommun.
  - Utveckling av produktgruppstrategier som stöd för upphandling. Det lokala näringslivets möjligheter ska beaktas.
  - Löpande uppdatering av utbyggnadskedjan skola och omsorgs.
  - Översyn av taxor och intäktsfrämjande åtgärder.
  - Framförhållning, konkurrensutsättning och tillgänglighet till kommunal mark möjliggör bättre priser vid nybyggnation.
  - Drifts- och bemanningskostnader ska beaktas vid val av utformning av investeringar.
  - Möjligheten till automation och digitalisering tas till vara i våra processer

## Ekonomiska utmaningar

Ett positivt resultat behövs för att ge stabilitet i kommunens verksamheter och för att finansiera investeringar. För att uppnå en god ekonomistyrning krävs en ekonomi som är integrerad med styrning av verksamheten. Budgeten är en ram för de resurser som finns för att skapa bästa möjliga verksamhet.

Genom decentraliserat ansvar och genom att budget, personal- och verksamhetsansvar sitter tätt samman, uppnås effektiv styrning av verksamheterna. Chefer och medarbetare ges tillit att utifrån ett tydligt uppdrag och uttalade mål nå förväntat resultat.

## Ledningsstöd

Ett utvecklat beslutsstöd med samlade rapporter är ett viktigt hjälpmedel för att styra verksamheten. Beslutsstödet omfattar bland annat budget och prognos, HR-rapporter, styrkort, skolrapporter och vård- och omsorgsrapporter. Styrkort utvecklas och integreras i verksamhetsplanen som ett månatligt uppföljningsinstrument för att säkra resultatuppfyllelse. Det är viktigt att tydliggöra medarbetarnas inflytande och ansvar för en bra verksamhet. Under 2018-2019 läggs därför stor kraft på att utveckla chefernas aktiva arbete med att kommunicera, styra och följa upp enhetens uppdrag, ekonomi och verksamhet utifrån styrkort.

### **150 miljoner kronor i resultatförbättrande åtgärder**

Eskilstuna kommun står inför ekonomiska utmaningar 2019-2023. De demografiska behoven ökar men skatteintäkterna bedöms inte öka i samma takt. Det är främst de yngre under 20 år samt de äldre över 80 år som blir fler. För att lösa de ekonomiska utmaningarna är det både viktigt med kostnadseffektiviseringar och att se över möjligheter till intäktsökningar i hela organisationen. Kommunkoncernens olika delar kan också hjälpa varandra för att minska kostnader i andra delar av organisationen. En del i det senare är till exempel ökning av antalet sociala bostäder på kommunkontrakt. En annan är samverkan kring lokallösningar och administration. Kostnadseffektiviseringar på såväl enhetsnivå som gemensamma processvisa effektiviseringar är viktiga för att rusta inför framtiden. Arbetet inom Modern kommun syftar till att, genom effektiviseringsarbete, långsiktigt sänka kommunens kostnader. Fram till 2020 ska 20 miljoner kronor sparas. Medlen ska tillföras operativ verksamhet. Utgångspunkten för effektivisering är digitalisering, standardisering av administrativa resurser och system samt utreda inom vilka arbetsområden gemensamt resursutnyttjande skapar effektivisering. Administrativa stordriftsfördelar ska identifieras och tas tillvara.

### **- 20 och 80 +, successiv anpassning av verksamheter och stora investeringsbehov**

Eskilstuna får fler invånare de kommande åren. De åldersgrupper som växer snabbare än andra är de yngre under 20 år samt de äldre över 80 år. Denna successiva årliga förändring bedöms fortgå till 2030 och kräver att vi anpassar planeringen av våra olika verksamheter samt leder till ett stort behov av investeringar. Förskolor, skolor och särskilda boenden byggs och planeras. Inför investeringsbeslut är det viktigt att ha fokus på såväl bemanningskostnaderna som de totala driftskostnaderna. Utifrån behov har en plan med en långsiktig utbyggnadskedja arbetats fram. Denna uppdateras löpande för att säkra start av verksamhet på planerad tid och att varje nybyggnation konkurrensutsätts för att möjliggöra bra kvalitet och bästa möjliga pris.

### **God ekonomisk hushållning**

Eskilstuna kommun uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning genom att ha en ekonomi i balans, en effektiv organisation samt hög måluppfyllelse inom hållbar utveckling.

## **Åtagande**

Utarbeta förslag, initiera och genomföra effektiviseringar och intäktshöjande åtgärder som sammanlagt förbättrar kommunkoncernens ekonomi med 150 miljoner kronor inför 2020. (KS, samtliga nämnder och bolag) *Stabil ekonomi*



# EKONOMISK PLAN 2019 - 2021

## Samhällsekonomisk utveckling

Tillväxten i Sverige är fortfarande hög men bedöms att mattas av från 2019. Samtidigt blir utvecklingen i omvärlden något bättre vilket gynnar svensk export. Nästa år förväntas tillväxten i investeringarna växla ned. Bland annat förväntas bostadsbyggandet inte längre växa i samma takt som tidigare. Under 2019 beräknas BNP växa med 2,1 procent och 1,4 procent 2020. Även nedgången i arbetslösheten förväntas att klinga av under 2019.

I och med att antalet arbetade timmar inte beräknas öka under 2019 sker det en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

## Utvecklingen i Eskilstuna

2017 ökade antalet invånare i Eskilstuna med 1025 personer, vilket är betydligt lägre än tidigare år. Årets första månader visar samma ökningstakt. Enligt arbetsförmedlingen minskade antalet arbetslösa från april 2017 till april 2018 med 603 personer. Andelen arbetslösa (öppet + program) av befolkningen (16 - 64 år) är därmed 12,1 procent, vilket kan jämföras med rikets 7 procent och länets 9,6 procent. Ungdomsarbetslösheten (18 - 24 år) har minskat med 3,9 procentenheter det senaste året och är nu 12,6 procent, en halvering sedan 2014. För utrikes födda uppgår andelen arbetslösa till 30,7 procent totalt och 32,7 procent för unga. Motsvarande uppgifter för riket är 20,5 procent respektive 28,5 procent. Arbetslösheten bland unga män är fortfarande hög. I april 2018 var arbetslösheten ca 40 procent högre bland unga män jämfört med unga kvinnor.

## Ekonomiskt läge 2018

Kommunens ekonomi är något sämre än föregående år. Det prognostiserade resultat i delårsrapport 1 för 2017 uppgår till 129 miljoner kronor vilket är 29 miljoner kronor sämre än årets mål som är 158 miljoner kronor. Orsaken till prognosavvikelsen beror framför allt på höga kostnader för vård av barn, unga och vuxna. Kostnaderna för försörjningsstödet har också ökat efter att tidigare minskat under en lång period. Även inom utbildningsområdet prognostiseras ett underskott som beror på tidigare beslutade insatser för tilläggsbelopp, innan kriterierna ändrades vid årsskiftet. Sju av tio nämnder har en budget i balans.

Inom bolagskoncernen är bedömningen att man följer budgeterade resultatnivåer. Alla sex bolagen har en budget i balans.

# Förändringar i ekonomiska förutsättningar

## Skatteintäkter och generella statsbidrag

SKL:s bedömning i april 2018 är att skatteunderlaget ökar med 3,8 procent under 2018 och med 3,2 procent för 2019. Totalt för perioden 2017 till 2021 räknar SKL med en ökningstakt på 19,6 procent. Befolkningsförändringen i Eskilstuna beräknas uppgå till 1 000 personer år 2019 och beräknas ge ett tillskott på 56 miljoner kronor. En förutsättning för att uppnå och bevara en god ekonomisk hushållning är att följsamheten är god mellan löpande intäkter och kostnader. Prognosen för 2018 visar att nettokostnaderna ökar med 8,0 procent medan skatteintäkterna ökar med 3,0 procent.

## Finansnetto och finansiell ställning

Finansnettot år 2019 är budgeterat till 83 miljoner kronor. I finansnettot ingår, förutom de finansiella kostnaderna och intäkterna även utdelning från kommunens bolag.

Budgeten för räntekostnaderna bygger på att den treåriga swapräntan ligger på 0,7 procent 2019 och att Stibor 90 ligger på 0,0 procent i genomsnitt under 2019 samt att räntemarginalerna från finansinstituten förblir oförändrade.

Marknadsmässig borgens- och ränteavgift, tas ut på samtliga lån som innehas av bolagskoncernen. Internbanken fastställer löpande nivån på dessa avgifter.

Utdelningen från bolagskoncernen för 2019 beräknas till 117,6 miljoner kronor. Kommunens investeringar är höga och självfinansieringsgraden beräknas till låga 39 procent samt upplåningen bedöms öka med cirka 600 miljoner kronor.

## Befolkningsförändringen påverkar nämndernas verksamheter

Enligt den senaste befolkningsprognosen beräknas antalet barn i förskolan öka med 170 från och med 2018 till och med 2021. Antalet elever i grundskolan prognostiseras öka med 1 272 och gymnasieskolan med 327 elever fram till 2021. Den demografiska modellen för barn och elever innebär ökade anslag för 2019 med 53 miljoner kronor. Ett ökat antal äldre innebär demografiskt tryck på äldreomsorgen, sammantaget ökar antalet äldre inom kommunen med cirka 1 000 personer fram till 2021. Den demografiska resursfördelningsmodellen för äldre innebär ökade anslag med 5,5 miljoner kronor för 2019. När nya vård- och omsorgsboenden tas i drift kommer driftkonsekvenser beaktas i budget för året.

Budgeten bygger på en befolkningsökning med 1 000 invånare. Prognosen för invånare, barn och elever uppdateras i samband med komplettering av årsplanen.

## Ekonomiska förutsättningar som påverkar nämndernas ramar

### Inflations- och löneförändringar

Samtliga nämnders ramar räknas upp och kompenseras för beräknade löne- och prisökningar. Sammantaget är uppräkningsgraden 2,7 procent. Nämndernas ramar kompenseras fullt ut med löneökningarna 2019.

### Effektiviseringar

För att uppnå en uthållig resultatnivå på 2,5 procent gäller följande effektiviseringskrav för de tre närmaste åren.

Effektiviseringskrav	2019	2020	2021
<b>Kommunstyrelsen</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Barn- och utbildningsnämnden (anslagsfinansierad del)</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
- Skolpeng förskola	-1,0 %	-1,0 %	-1,0 %
- Skolpeng grundskola	-0,7 %	-0,7 %	-0,7 %
- Skolpeng gymnasiet	-1,0 %	-1,0 %	-1,0 %
- Skolpeng sarskola	-1,0 %	-1,0 %	-1,0 %
<b>Kultur- och fritidsnämnden</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Miljö- och räddningstjänstnämnden</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Socialnämnden</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Stadsbyggnadsnämnden</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Torshälla stads nämnd (anslagsfinansierad del)</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %
<b>Vård- och omsorgsnämnden</b>	-1,5 %	-1,5 %	-1,5 %

### Effektivisering administration

Kommunen har, i tidigare beslut, avsatt 25 miljoner kronor för att förstärka arbetet med att effektivisera administrationen. Syftet med detta är att långsiktigt sänka kostnader. Den ekonomiska vinsten ska tillföras operativ verksamhet. Utgångspunkten för effektivisering är digitalisering, standardisering av administrativa resurser och system samt gemensamt resursutnyttjande.

### Internränta

Internräntan är 4 procent för 2019, vilket är oförändrat mot 2018.

### Personalomkostnadspålägget

Personalomkostnadspålägget är 40,38 procent.

### Pensionsskulden

De årliga pensionsutbetalningarna beräknas för 2019 till 105 miljoner kronor.

### **Effektiviseringstryck och miljöavgifter på inköp, personbilar och flygresor**

Tidigare beslutade miljöavgifter kvarstår med 1000 kronor per personbil och månad (elbilar undantags), 20 procent på flygkostnader vid köp inom avtal och 40 procent på flygresor som köps utanför avtal.

### **Demografi – barn och utbildningsverksamheten**

Alla utförare av förskola, grundskola och gymnasieskola i Eskilstuna får en skolpeng beräknade utifrån gemensamma principer. Skolpengen beslutas av kommunfullmäktige i slutet av november. Förskolorna och skolorna ersätts varje månad utifrån mätningar av antalet barn och elever. För 2018 har det avsatts 53 miljoner kronor för att täcka kostnaderna för fler barn och elever i förskolan och skolorna.

### **Demografi – äldre och personer med Funktionsnedsättning**

Modellen för äldre innebär att Vård- och omsorgsnämnden tillförs 5,5 miljoner kronor. Vård- och omsorgsnämnden tillförs 16,5 miljoner kronor för att möta det ökande antalet personer med funktionsnedsättning. För 2019-2021 beräknas 135 miljoner kronor att behövas för nya vård- och omsorgsboenden.

### **Driftkonsekvenser som följd av investeringar och andra beslut**

I kommunstyrelsens gemensamma anslag finns en central reservering för de objekt som ska kompenseras för nya kapitalkostnader. Nämnderna tilldelas dessa anslag när investeringen färdigställts och aktiverats. För de nya investeringar 2019 och helårskonsekvenser av tidigare års investeringar har 23 miljoner kronor reserverats.

## **Ekonomiska prioriteringar**

### **Obalanser i verksamheten**

Socialnämnden kompenseras för obalanser i budgeten med 10 miljoner kronor.

### **Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden**

För att möta näringslivets behov av kompetens och minska arbetslösheten, tillförs nämnden ytterligare 6,6 miljoner kronor. Totalt 18 miljoner kronor. Dessa används huvudsakligen för yrkesutbildningar, trainee och allaktivitetshus i utsatta områden.

### **Kollektivtrafiken**

Stadsbyggnadsnämnden tillförs 4,7 miljoner kronor för att möta kostnadsökningar samt 3,9 miljoner kronor för volymökningar. Totalt 8,6 miljoner kronor.

### **Räddningstjänsten**

Utökad styrka inom räddningstjänsten, 1,0 miljon kronor och ytterligare 1,0 miljon kronor 2020.

### **E-arkiv**

Kultur- och fritidsnämnden tillförs 1,2 miljoner kronor för e-arkiv.

### **Socialnämnden**

Den permanentade satsningen på Fristadshus tillförs ytterligare 0,5 miljoner kronor.

### **Kommunstyrelsen**

Tillförs 4,8 miljoner kronor för förstärkning av upphandlings- och juristkompetens, ny säkerhetsstrateg, utökat ansvar för vattenfrågor, lokalplanering samt utvecklingsfrågor.

Under de kommande åren avsätts sammantaget 60 miljoner kronor, varav 10 miljoner kronor 2019, för satsning på **Mälardalens högskola** inom systemvetenskap och digitalisering.

Kommunstyrelsen tillförs 1,2 miljoner kronor för **arbetsmiljösatsningar "verktyglådan"**.

### **Resecentrum**

För att genomföra förstudie för resecentrum tillförs kommunstyrelsen 3,5 miljoner kronor

### **Energicentrum**

Från år 2020 tillförs 1,5 miljoner kronor för etablering och drift av energicentrum.

### **Finansiering av ekonomiska prioriteringar**

Satsningen på Mälardalens högskola finansieras genom ökat intäktskrav på exploatering med 10 miljoner kronor år 2019, 15 miljoner kronor år 2020 och 20 miljoner kronor år 2021.

15 miljoner kronor av arbetsmarknadssatsningen finansieras genom statsbidrag för utsatta områden.

För att delfinansiera övriga satsningar minskas reserven under kommunstyrelsen med 12,4 miljoner kronor.

## **Årets resultat**

Redovisade förutsättningar ger ett budgeterat resultatmål på 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för år 2019, vilket också är resultatmålet i den strategiska inriktningen för 2016-2019.

### **Känslighetsanalys i kommunens budget 2019**

Kommunkoncernens ekonomiska läge påverkas av ett antal yttre faktorer. Här redovisas en känslighetsanalys. Den visar vilka effekter på resultatet som förändringar av grundantaganden ger.

#### **Känslighetsanalys i kommunbudget miljoner kronor**

<b>Utdebitering</b>	<b>1 krona</b>	<b>+/-</b>	<b>212</b>
<b>Skatteunderlag</b>	1 procentenhet	+/-	51
<b>Invånare</b>	100	+/-	5,6
<b>Personalkostnader</b>	1 procentenhet	+/-	45
<b>Ränta</b>	1 procentenhet	+/-	4,5

## Investeringar

Investeringsvolymen för Eskilstuna kommun har under flera år legat på en nivå runt 350 miljoner kronor per år. Till följd av befolkningstillväxten och förändrad demografi beräknas de kommande åren ligga på en historiskt hög nivå. Budgeten för nämndernas fastighets- och övriga anläggningsinvesteringar beräknas 2019 till 930 miljoner kronor och för perioden 2019-2023 beräknas nämndernas sammantagna investeringar till drygt 5,0 miljarder kronor. Utöver det tillkommer anskaffning av inventarier för 60-70 miljoner kronor per år som varje nämnd själv budgeterar och investeringar i affärsverksamhet.

Framförallt är ett flertal nybyggnationer av skolor, förskolor och äldreboenden som gör att investeringarna blir höga. De enskilt största investeringsobjekten är ombyggnation av Skiftitingeskolan och ett nytt korttidscentrum med 85 platser. Dessutom sker stora investeringar i energi- och miljöåtgärder i befintligt fastighetsbestånd. Enbart under 2019 kommer närmare 800 miljoner kronor att investeras i fastigheter.

Under 2019 kommer drygt 100 miljoner kronor att investeras i stadsmiljö, det vill säga gator, vägar, parker, kajer, etc. och knappt 50 miljoner kronor i övriga anläggningar, till exempel idrottsplatser och brandfordon. Större investeringar inom dessa delar görs till exempel i Gredbyvägen, Kungsgatan och ett Kunskapsstråk

Den långsiktiga ambitionen för självfinansieringsgraden är att den ska uppgå till 80 procent. Investeringsstrycket är så högt att nivån inte bedöms kunna uppnås under perioden. Självfinansieringsgraden för perioden 2019- 2021 beräknas sammantaget uppgå till mellan 29 och 39 procent.

### Anläggningsinvesteringar

Anläggningsinvesteringar	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Nettoinvesteringar, miljoner kronor	684	1 059	1 461	950
Självfinansieringsgrad, procent	51	39	29	38

### Investeringar i affärsverksamhet

Utöver ovanstående planeras nettoinvesteringar i exploateringsområden och mindre markinköp kopplat till framtida exploateringar med totalt 67 miljoner kronor 2019. Dessutom budgeteras för lite större strategiska markinköp.

## Exploatering av mark

Marknaden för bostäder har mattats av något men även under 2019 förväntas ett fortsatt stort intresse för näringslivsmark och mark för bostadsbyggande i Eskilstuna. Utvecklingen gör att även behovet av verksamhetsfastigheter såsom skolor och äldreboenden ökar.

Nettoinvesteringarna i markexploatering budgeteras till 62 mkr 2019.

Försäljning av exploateringsmark förväntas uppgå till cirka 75 miljoner kronor för 2019. Det är framför allt i Eskilstuna Logistikpark, Odlaren/Trumtorp och Slagsta/Olofslund som de största markförsäljningarna förväntas ske. Vidare förväntas bostadsbyggande påbörjas i Skogstorp.

Eskilstuna logistikpark är fortsatt het och förfrågningar finns på större delen av den ännu inte sålda marken. För att möta efterfrågan på mindre industritomter planeras för utbyggnad av Källsta industriområde. Kombiterminalen i Folkesta börjar få platsbrist och för att höja kapaciteten görs investeringar i byggnader och infrastruktur.

I Skiftinge handelscentrum påbörjas markberedning och intresset är gott för att etablera sig i området. Ett nytt äldreboende i Skiftinge och dessutom ska en förtätning och nybyggnation av bostäder utmed Vårvägen ske.

Det stora behovet av mark för näringslivet gör att kommunen behöver köpa in strategisk mark för ändamålet.

## **Budgetreserver på alla nivåer**

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser. För att uppnå en ekonomi i balans på alla nivåer i organisationen krävs budgeterade reserver och handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser. Budgetreserven behöver anpassas till osäkerhetsfaktorerna i respektive verksamhet och bör uppgå till minst 1 procent av respektive enhets nettobudget. En reserv ökar förutsättningarna för att kunna hantera oförutsägbara händelser vilket är särskilt angeläget i rådande ekonomiska läge.

## **Avslutande ekonomiska kommentarer**

Tillväxten i svensk ekonomi är fortsatt hög. Mycket talar för att konjunkturtoppen passeras under 2019. Sysselsättningen och skatteunderlaget fortsätter växa. SKL pekar på att jämviktsnivån i sysselsättning passerats och att nedgången i arbetslöshet bryts under 2019. Resursutnyttjandet i svensk ekonomi stabiliseras på en hög nivå 2019. Åren 2020 och 2021 kommer att bli ekonomiskt tuffare år med lägre tillväxt. Detta förstärker vikten av omställning och satsningar på kostnadseffektiviseringar. Om vi på ett klokt sätt lyckas sänka vår kostnadsnivå, bland annat genom hur vi organiserar och styr verksamheten, hur vi standardiserar och automatiserar administrativa flöden samt tar tillvara kraften i digitaliseringen, så har vi genom hårt arbete goda förutsättningar att möta de demografiska utmaningar som kommer 2018-2025.

### **Ökat demografiskt tryck ”-20/80+”**

Sveriges kommuner och Eskilstuna prognostiseras ha ökade skatteintäkter under perioden. De beräknas dock inte svara upp mot det successivt ökade demografiska kostnaderna. Långtidsprognosen visar på ett högt demografiskt tryck på de kommande två mandatperioderna. Det blir framför allt fler barn i förskolor, grundskolorna och gymnasiet, det vill säga fler yngre under 20 år samt fler äldre över 80 år. För att klara detta, krävs enligt denna rapport, ett årligt effektiviseringskrav om minst 1,5 procent, en årlig resultatnivå om ca 2,5 procent, god intäkt och kostnadskontroll samt ett kollektivt ansvarstagande och god

budgetdisciplin på alla enheter. Här betonas också vikten av att pressa investeringsnivåerna med fokus på driftskonsekvensen av investeringarna.

### **Smartare arbetssätt**

Fortsatt kostnadstryck på den kommunala organisationen ökar kraven på lokaleffektiviseringar, affärsmässighet, förmåga att följa ramavtal vid inköp samt optimal bemanning av verksamheterna. Att ta tillvara på effektiviseringsmöjligheter genom bland annat automatisering, ny teknik, smartare arbetssätt och samverkan såväl internt som externt är av vikt. Den generella effektiviseringsnivån uppgår till i genomsnitt 1,5 procent 2018, dock lägre för skolorna. Detta gäller även våra bolag. Samtliga stödprocesser kommer att arbeta med att hämta hem effektiviseringsmöjligheter.

För att stärka ekonomistyrningen är det av största vikt att alla enheter den 20 december har godkända verksamhetsplaner med styrkort och budget fastställda. Fortsatt god intäkts- och kostnadskontroll samt stark resultatstyrning är prioriterat. Styrkortet börjar växa fram och genom dem följs resultatdrivande nyckeltal som påverkar verksamhetsresultaten. Det är viktigt att styrkortet utvecklas så att de utgör en naturlig grund för löpande styrning av enheter och för dialog på arbetsplatsträffar.

Eskilstuna fortsätter att växa vilket gör investeringstrycket är mycket högt. Efter hårda prioriteringar är självfinansieringsgraden på investeringar de två närmaste åren 39 respektive 29 procent. Investeringarna beräknas uppgå till 1 059 respektive 1 469 miljoner kronor. De långsiktiga driftkonsekvenserna av investeringarna beaktas fortlöpande inför nya investeringsbeslut. Skuldsättningen för finansiering ökar successivt. Eskilstuna närmar sig nu kulmen av kostnader för den äldre pensionsskulden. I förtid har 254 miljoner kronor betalats av för att kapa toppen på pensionsskulden. Att beakta driftkonsekvenser för investeringar och pensionsskuld är en förutsättning för en ansvarsfull bedömning av investeringsnivån.

### **Ekonomisk hushållning**

Den stärkning av soliditeten som skett de senaste tio åren gör att kommunkoncernen vilar på en stabil grund. Den successiva förändringen i rating från D- till A-nivå är också en indikation på det.

Prognosen i Årsplan 2019-2021 bygger på en fortsatt stark konjunktur. Den prognostiserade ökningen av skatteintäkterna räcker dock inte för att svara upp mot kostnadsutvecklingen i verksamheterna. Resultatnivån för 2019 är 2,5 procent vilket är samma nivå som målet för mandatperioden. En långsiktigt stabil resultatnivå på 2,5 procent är en förutsättning för en långsiktig trygg och stabil utveckling av kommunkoncernens verksamheter och ligger i linje med Lagen om god ekonomisk hushållning. För att hålla kvar en långsiktig resultatnivå om 2,5 procent och svara upp mot det demografiska trycket under de kommande åren så är det viktigt att alla våra verksamheter, på alla nivåer, är i ekonomisk balans och att vi lyckas med vårt arbete med att effektivisera vår verksamhet steg för steg.



## FÖRUTSÄTTNINGAR

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Utdebitering	22,08	22,08	22,02	22,02	22,02
Folkmängd 1/11 året innan	103 295	104 616	105 616	106 616	107 616
Inflationspåslag	2,3%	2,7%	2,7%	2,9%	2,9%
Internränta	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%

## Kommunalskatt och generella bidrag (mnr)

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Kommunalskatt	4 390,6	4 513,4	4 657,1	4 778,7	4 955,9
Inkomstutjämnning	1 254,5	1 286,4	1 325,9	1 384,2	1 430,2
Kostnadsutjämnning	212,0	223,4	259,0	261,6	264,1
Regleringsbidrag/-avgift	- 1,0	16,5	46,5	75,3	69,3
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämnning	37,1	21,1	17,4	17,6	17,8
Slutreglering tidigare år	- 15,7	4,7	0,0	0,0	0,0
Generella bidrag från staten	107,4	88,0	57,5	34,5	0,0
Kommunal fastighetsavgift	166,7	181,5	184,8	184,8	184,8
<b>Summa</b>	<b>6 151,6</b>	<b>6 335,0</b>	<b>6 548,2</b>	<b>6 736,7</b>	<b>6 922,0</b>
<i>Utveckling i %</i>		3,0%	3,4%	2,9%	2,8%

## Finansnetto (mnr)

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Finansiella intäkter	93,2	79,4	76,3	85,8	94,7
Finansiella kostnader	-90,3	-91,1	-88,0	-104,0	-122,6
Utdelning kommunala bolag	44,5	94,7	94,7	94,7	94,7
<b>Summa</b>	<b>47,4</b>	<b>83,0</b>	<b>83,0</b>	<b>76,5</b>	<b>66,8</b>

## RESULTATRÄKNING (mnr)

	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Verksamhetens driftnetto	-5 685	-6 141	-6 220	-6 386	-6 631
Avskrivningar	-207,8	-222,3	-248,0	-273,0	-297,0
<b>VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD</b>	<b>-5 893,0</b>	<b>-6 363,0</b>	<b>-6 467,5</b>	<b>-6 659,2</b>	<b>-6 927,8</b>
Skatteintäkter och generella statsbidrag	6 151,6	6 335,0	6 548,2	6 736,7	6 922,0
Finansnetto	47,4	83,0	83,0	76,5	66,8
<b>Årets resultat</b>	<b>306,0</b>	<b>55,0</b>	<b>163,7</b>	<b>154,0</b>	<b>61,0</b>
Reavinster	-22,0	-10,0			
Användning av tidigare års resultat	0,0	84,0	0,0		
<b>Årets resultat - justerat balanskravsresultat</b>	<b>284,0</b>	<b>129,0</b>	<b>163,7</b>	<b>154,0</b>	<b>61,0</b>
Årets resultat i procent	4,6%	0,7%	2,5%	2,3%	0,9%
Resultatmål, procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

## Driftbudget, (mnkr)

Nämnder	Budget 2019
Kommunstyrelsen	373,0
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnd	441,8
Barn- och utbildningsnämnden	2 129,1
Kommunrevisionen	2,6
Kultur- och fritidsnämnden	307,9
Miljö- och räddningstjänstnämnden	90,0
Socialnämnden	477,0
Stadsbyggnadsnämnden	403,5
Torshälla stads nämnd	43,8
Valnämnden	3,0
Vård- och omsorgsnämnden	1 830,5
Överförmyndarnämnden	12,3
	6 114,5

## ÖVRIGA KOMMUNGEMENSAMMA KOSTNADER UNDER KOMMUNSTYRELSEN

	Budget 2019
Fastighetsenheten (klk)	- 0,9
Mark- och fastighet (klk)	0,4
Friskolor (ks-gem)	382,6
Skaderegleringsutgifter	7,3
Pensionsutbetalningar (netto)	105,2
Pålägg på inköp	0,0
Miljöavgifter på personbilar och flyg	- 2,0
Riktade statsbidrag	- 74,4
Kommungemensam skolpeng	- 8,7
Internränta	- 164,9
Reserv trainee	0,0
Po-pålägg	3,8
<b>Budgetregleringsposter:</b>	
Löneökningar	2,6
Ks allmänna	6,9
Ekologisk utveckling	4,2
Grön omställning	0,0
Näringslivsutveckling	3,0
Ortsutveckling	2,5
Reserv - oförutsett	5,0
Demografi skola	53,2
Demografi äldreboende	20,4
Spetsamverkan mälardalens högskola	5,0
Kapitalkostnader - nya investeringar och helé	23,2
Arena och bad	15,0
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	4,8
Finansiering från tidigare år	- 33,7
Ökat intäktskrav exploatering	- 10,0
Energicentrum	0,0

Summa verksamhetens driftnetto

6 465,0

Förändringar	2019	2020	2021
<b>NÄMNDER</b>			
<b>KOMMUNSTYRELSEN</b>	373,0	382,7	390,4
Ingående budget 2018	333,6	333,6	333,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	28,8	27,8	35,5
Effektiviseringskrav, grund	-3,8	-7,6	-11,4
Löneökningar	2,6	5,2	7,8
Inflation exkl löneökningar	5,9	11,8	17,7
Skatteväxling	-3,1	-3,1	-3,1
Kapitalkostnader IT infrastruktur	3,3	3,3	3,3
Ny jurist helårskonsekvens, kåp 2018	0,5	0,5	0,5
Kvalitetsmessa	3,0	0,0	3,0
Byggbonus enligt plan, kåp 2018	0,0	-2,7	-2,7
Robotdalen	0,5	0,5	0,5
Torshälla direkt till KLK	1,5	1,5	1,5
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	16,0	16,0	16,0
Väldsbejakande extremism	1,0	1,0	1,0
Utökning vattenansvar och planering verksamhetslokaler	1,2	1,2	1,2
Verktyglådan	1,3	1,3	1,3
Översiktsplan, kåp 2018	-2,7	-2,7	-2,7
Flytt av utbildningsinspektionen	-0,7	-0,7	-0,7
Uppdatering och utveckling ks och kf	2,3	2,3	2,3
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	10,6	21,3	21,3
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
Besparing	-1,2	-1,2	-1,2
Mälardalens högskola	10,0	20,0	20,0
Säkerhetsstrateg	0,6	0,8	0,8
Förstärkning upphandling	1,2	1,7	1,7
<b>ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN</b>	441,8	441,4	447,5
Ingående budget 2018	445,4	445,4	445,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-6,6	-7,0	-0,9
Effektiviseringskrav, grund	-3,9	-7,8	-11,7
Löneökningar	6,2	12,4	18,6
Inflation exkl löneökningar	3,8	7,6	11,4
Arbetsmarknadsåtgärder, kåp 2017	-11,4	-11,4	-11,4
Svenska som andra språk, kåp 2018	0,0	-6,5	-6,5
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	-1,3	-1,3	-1,3
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	3,0	3,0	3,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	18,0	18,0	18,0
Statligt bidrag för utsatta områden	-15,0	-15,0	-15,0
<b>BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN</b>	2 129,1	2 168,5	2 208,0
Anslagsfinansierad ram	137,2	138,0	138,8
Ingående budget 2018	138,5	138,5	138,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-1,3	-0,5	0,3
Effektiviseringskrav, grund	-2,1	-4,2	-6,3
Löneökningar	2,2	4,4	6,6
Inflation exkl löneökningar	0,7	1,4	2,1
Obalans LSS unga från bun till von	-6,8	-6,8	-6,8
Justering ing budget anslagsfinansierad del	4,0	4,0	4,0
Flytt av utbildningsinspektionen	0,7	0,7	0,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0

<b>Förskola (skolpeng)</b>	599,9	610,3	620,7
Ingående budget 2018	589,5	589,5	589,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	10,4	20,8	31,2
Effektiviseringskrav, grund	-5,9	-11,8	-17,7
Löneökningar	15,1	30,2	45,3
Inflation exkl löneökningar	1,2	2,4	3,6
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>Grundskola (skolpeng)</b>	971,3	992,2	1 013,2
Ingående budget 2018	948,2	948,2	948,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	23,1	44,0	65,0
Effektiviseringskrav, grund	-6,6	-13,2	-19,8
Löneökningar	23,9	47,8	71,7
Inflation exkl löneökningar	3,7	7,4	11,1
Statsbidrag i "påsen" för grsk	2,1	2,0	2,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>Gymnasiet (skolpeng)</b>	333,4	339,2	345,0
Ingående budget 2018	327,6	327,6	327,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,8	11,6	17,4
Effektiviseringskrav, grund	-3,3	-6,6	-9,9
Löneökningar	7,3	14,6	21,9
Inflation exkl löneökningar	1,8	3,6	5,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>Särskola (skolpeng)</b>	87,3	88,8	90,3
Ingående budget 2018	85,8	85,8	85,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	1,5	3,0	4,5
Effektiviseringskrav, grund	-0,9	-1,8	-2,7
Löneökningar	2,2	4,4	6,6
Inflation exkl löneökningar	0,2	0,4	0,6
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>KOMMUNREVISIONEN</b>	2,6	2,6	2,6
Ingående budget 2018	2,6	2,6	2,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0
<b>KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN</b>	307,9	312,8	317,7
Ingående budget 2018	302,7	302,7	302,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,2	10,1	15,0
Effektiviseringskrav, grund	-3,0	-6,0	-9,0
Löneökningar	3,6	7,2	10,8
Inflation exkl löneökningar	4,3	8,6	12,9
E-arkiv	2,2	2,2	2,2
Friidrotts SM, kåp 2017	-1,0	-1,0	-1,0
Konstnärlig utsmyckning	-1,0	-1,0	-1,0
Kapitalkostnader från den centrala reserven	0,6	0,6	0,6
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	-0,5	-0,5	-0,5
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0



<b>MILJÖ- OCH RÄDDNINGSTJÄNSTNÄMNDEN</b>	90,0	92,2	94,4
Ingående budget 2018	86,6	86,6	86,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	3,4	5,6	7,8
Effektiviseringskrav, grund	-0,2	-0,4	-0,6
Löneökningar	2,2	4,4	6,6
Inflation exkl löneökningar	0,2	0,4	0,6
Utökning tobakstillsyn och livsmedelstillsyn	0,6	0,6	0,6
Ökad styrka inom räddningstjänsten	1,0	1,0	1,0
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	-0,4	-0,4	-0,4
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>SOCIALNÄMNDEN</b>	477,0	482,2	487,4
Ingående budget 2018	465,7	465,7	465,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	11,3	16,5	21,7
Effektiviseringskrav, grund	-7,0	-14,0	-21,0
Löneökningar	7,2	14,4	21,6
Inflation exkl löneökningar	5,0	10,0	15,0
Obalanser i verksamheten	10,0	10,0	10,0
Fristadshus, kåp 2018	0,5	0,5	0,5
Hederrelaterat våld och förtryck, kåp 2018	-0,3	-0,3	-0,3
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	-2,1	-2,1	-2,1
Väldsbejakande extremism	-1,0	-1,0	-1,0
En tjänst för nyanlända, kåp 2018	-1,0	-1,0	-1,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>STADSBYGGNADSNÄMNDEN</b>	403,5	394,3	397,0
Ingående budget 2018	393,5	393,5	393,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	2,6	-3,1	-0,4
Effektiviseringskrav, grund	-4,7	-9,4	-14,1
Löneökningar	3,3	6,6	9,9
Inflation exkl löneökningar	4,1	8,2	12,3
Revidering av översiktsplan	2,8		
Väghållarskap för enskilda vägar	0,5	0,5	0,5
Skatteväxling	-11,1	-11,1	-11,1
Kollektivtrafik, prisökningar	4,7	4,7	4,7
Byggbonus enligt plan, kåp 2018	-0,3	-5,9	-5,9
Byggbonus GIS, kåp 2018	1,0	1,0	1,0
Helårskonsekvens fria bussresor 65+, helger och röda dagar	0,8	0,8	0,8
Byggbonus resecentrum, kåp 2018	-3,3	-3,3	-3,3
Konstnärlig utsmyckning	1,0	1,0	1,0
Kapitalkostnader från den centrala reserven	4,4	4,4	4,4
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	-0,6	-0,6	-0,6
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	7,4	3,9	3,9
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
Kollektivtrafik volymökning	3,9	3,9	3,9
Förstudie resecentrum	3,5	0,0	0,0
<b>TORSHÄLLA STADS NÄMND</b>	43,8	44,2	44,6
Ingående budget 2018	45,6	45,6	45,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-1,8	-1,4	-1,0
Effektiviseringskrav, grund	-0,6	-1,2	-1,8
Löneökningar	0,2	0,4	0,6
Inflation exkl löneökningar	0,8	1,6	2,4
Torshälla direkt flyttas till KLK	-1,5	-1,5	-1,5
Förstudie hamn T-hälla	-0,7	-0,7	-0,7
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0



<b>VALNÄMNDEN</b>		3,0	0,5	0,7
Ingående budget 2018		3,8	3,8	3,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		-0,8	-3,3	-3,1
Valår		-0,8	-3,3	-3,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
	0	0,0	0,0	0,0
<b>VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN</b>		1 830,5	1 876,6	1 923,3
Ingående budget 2018		1 763,3	1 763,3	1 763,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		67,2	113,3	160,0
Effektiviseringskrav, grund		-26,4	-52,8	-79,2
Demografi - personer med funktionsnedsättning		16,5	33,0	49,5
Demografi hemtjänst		5,5	12,5	20,1
Löneökningar		41,3	82,6	123,9
Inflation exkl löneökningar		7,7	15,4	23,1
Obalans LSS unga från bun till von		6,8	6,8	6,8
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten		-4,2	-4,2	-4,2
Riktade statsbidrag inom ÅO upphör		20,0	20,0	20,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
Effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr		0,0	0,0	0,0
<b>ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN</b>		12,3	12,8	13,3
Ingående budget 2018		11,9	11,9	11,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		0,4	0,9	1,4
Löneökningar		0,3	0,6	0,9
Inflation exkl löneökningar		0,2	0,4	0,6
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten		-0,1	-0,1	-0,1
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
		0,0	0,0	0,0
<b>KOMMUNGEMENSAMMA KOSTNADER</b>				
<b>FASTIGHETSENHETEN (KLK)</b>		-0,9	-0,9	-0,9
Ingående budget 2018		-0,9	-0,9	-0,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
<b>MARK- OCH FASTIGHET (KLK)</b>		0,4	0,4	0,4
Ingående budget 2018		0,4	0,4	0,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
<b>FRISKOLOR (KS-GEM)</b>		382,6	390,0	397,4
<b>Förskola (skolpeng)</b>		128,3	130,6	132,9
Ingående budget 2018		126,0	126,0	126,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		2,3	4,6	6,9
Effektiviseringskrav, grund		-1,3	-2,6	-3,9
Inflation exkl löneökningar		3,6	7,2	10,8
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr		0,0	0,0	0,0



<b>Grundskola (skolpeng)</b>	195,2	199,3	203,4
Ingående budget 2018	191,1	191,1	191,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	4,1	8,2	12,3
Effektiviseringskrav, grund	-1,3	-2,6	-3,9
Inflation exkl löneökningar	5,4	10,8	16,2
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>Gymnasiet (skolpeng)</b>	59,1	60,1	61,1
Ingående budget 2018	58,1	58,1	58,1
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	1,0	2,0	3,0
Effektiviseringskrav, grund	-0,6	-1,2	-1,8
Inflation exkl löneökningar	1,6	3,2	4,8
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Förändrat effektiviseringskrav, politisk förändring, mnkr	0,0	0,0	0,0
<b>Skaderegleringsutgifter</b>	7,3	7,3	7,3
Ingående budget 2018	7,3	7,3	7,3
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<b>Pensionsutbetalningar (netto)</b>	105,2	105,2	105,2
Ingående budget 2018	105,2	105,2	105,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<b>Pålägg på inköp</b>	0,0	0,0	0,0
Ingående budget 2018	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Pålägg på inköp	0,0	0,0	0,0
<b>Miljöavgifter på personbilar och flyg</b>	-2,0	-2,0	-2,0
Ingående budget 2018	-2,0	-2,0	-2,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Miljöavgifter på personbilar och flyg	0,0	0,0	0,0
<b>Riktade statsbidrag</b>	-74,4	-74,4	-74,4
Ingående budget 2018	-74,4	-74,4	-74,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<b>Kommungemensam skolpeng</b>	-8,7	-8,7	-8,7
Ingående budget 2018	-4,7	-4,7	-4,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-4,0	-4,0	-4,0
Justering ing budget anslagsfinansierad del	-4,0	-4,0	-4,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Kommungemensam skolpeng	0,0	0,0	0,0
<b>Internränta</b>	-164,9	-169,9	-174,9
Ingående budget 2018	-155,9	-155,9	-155,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	-9,0	-14,0	-19,0
Internräntor	-9,0	-14,0	-19,0
<b>Reserv trainee</b>	0,0	0,0	0,0
Ingående budget 2018	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Reserv trainee	0,0	0,0	0,0



<b>PO-pålägg</b>	3,8	3,8	3,8
Ingående budget 2018	3,8	3,8	3,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<b>Budgetregleringsposter:</b>			
<b>Löneökningar</b>	5,1	8,6	12,1
Ingående budget 2018	1,6	1,6	1,6
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	3,5	7,0	10,5
Löneökningar	5,1	10,2	15,3
Inflation exkl löneökningar	-1,6	-3,2	-4,8
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Löneökningar	0,0	0,0	0,0
<b>KS allmänna</b>	6,9	6,9	6,9
Ingående budget 2018	6,9	6,9	6,9
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Ks allmänna	0,0	0,0	0,0
<b>Ekologisk utveckling</b>	4,2	4,2	4,2
Ingående budget 2018	4,2	4,2	4,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Ekologisk utveckling	0,0	0,0	0,0
<b>Grön omställning</b>	0,0	0,0	0,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Grön omställning	0,0	0,0	0,0
<b>Näringslivsutveckling</b>	3,0	3,0	3,0
Ingående budget 2018	3,0	3,0	3,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Näringslivsutveckling	0,0	0,0	0,0
<b>Ortsutveckling</b>	2,5	2,5	2,5
Ingående budget 2018	2,5	2,5	2,5
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Ortsutveckling	0,0	0,0	0,0
<b>Reserv - oförutsett</b>	5,0	5,0	5,0
Ingående budget 2018	12,4	12,4	12,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,0	5,0	5,0
Reserver nämnder	5,0	5,0	5,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	-12,4	-12,4	-12,4
Reserv - oförutsett	-12,4	-12,4	-12,4

<b>Demografi skola</b>	53,2	108,2	163,2
Förstärkt basöverenskommelse rekryteringsenheten	-6,8	-6,8	-6,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	60,0	115,0	170,0
Demografi - utbildning	60,0	115,0	170,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Demografi skola	0,0	0,0	0,0
<b>Demografi äldreboende</b>	20,4	48,4	135,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	20,4	48,4	135,0
Demografi äldreboende	20,4	48,4	135,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Demografi äldreboende	0,0	0,0	0,0
<b>Spetsamverkan Mälardalens högskola</b>	5,0	5,0	5,0
Ingående budget 2018	5,0	5,0	5,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Spetsamverkan Mälardalens högskola	0,0	0,0	0,0
<b>Kapitalkostnader - nya investeringar och helårseffekt tidigare år</b>	23,2	33,2	43,2
Ingående budget 2018	18,2	18,2	18,2
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	5,0	15,0	25,0
Kapitalkostnader nya investeringar	10,0	20,0	30,0
Kapitalkostnader från den centrala reserven	-5,0	-5,0	-5,0
<b>Arena och bad</b>	15,0	15,0	15,0
Ingående budget 2018	15,0	15,0	15,0
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Arena och bad	0,0	0,0	0,0
<b>Arbetskor, vård- och omsorg och förskola</b>	4,8	4,8	4,8
Ingående budget 2018	4,8	4,8	4,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Arbetskor, vård- och omsorg och förskola	0,0	0,0	0,0
<b>Finansiering från tidigare år</b>	-33,7	-33,7	-33,7
Ingående budget 2018	-33,7	-33,7	-33,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>	0,0	0,0	0,0
Finansiering från tidigare år	0,0	0,0	0,0

<b>Ökat intäktskrav exploatering</b>		-10,0	-15,0	-20,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		-10,0	-15,0	-20,0
Ökat intäktskrav exploatering		-10,0	-15,0	-20,0
<b>Energicentrum</b>		0,0	1,5	1,5
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	1,5	1,5
Energicentrum		0,0	1,5	1,5
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
	<b>0</b>	0,0	0,0	0,0
<b>Summa Nettokostnader</b>				
<b>FINANSIERING</b>				
<b>Kommunalskatt</b>		-6 548,2	-6 736,7	-6 922,0
Ingående budget 2018		-6 334,7	-6 334,7	-6 334,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		-213,5	-402,0	-587,3
Skatteintäkter och generella statsbidrag		-214,1	-402,3	-587,3
Skatteväxling		0,6	0,3	
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
Skatteintäkter, mnkr		0,0	0,0	0,0
<b>Finansnetto exkl utdelning kommunala bolag</b>		11,7	18,2	27,9
Ingående budget 2018		32,8	32,8	32,8
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		-21,1	-14,6	-4,9
Finansnetto		-21,1	-14,6	-4,9
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader, mnkr		0,0	0,0	0,0
<b>Utdelning kommunala bolag</b>		-94,7	-94,7	-94,7
Ingående budget 2018		-94,7	-94,7	-94,7
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
Förändring av avkastningskravet, mnkr		0,0	0,0	0,0
<b>Avskrivningar</b>		243,4	243,4	243,4
Ingående budget 2018		243,4	243,4	243,4
<u>Ramförändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
<u>Politiska förändringar i årsplan</u>		0,0	0,0	0,0
Avskrivningar, mnkr		0,0	0,0	0,0

## BALANSRÄKNING (mnr)

	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Fastigheter o inventarier	5 099,4	5 555,7	6 366,8	7 548,7	8 192,1
Bidrag till statlig infrastruktur	98,5	98,5	98,5	98,5	98,5
Aktier o andelar	4 091,2	4 091,2	4 091,2	4 091,2	4 091,2
Räntebärande långfr. fordr.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	4 091,2	4 091,2	4 091,2	4 091,2	4 091,2
<b>ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR</b>	<b>9 289,1</b>	<b>9 745,4</b>	<b>10 556,5</b>	<b>11 738,4</b>	<b>12 381,8</b>
Förråd m.m.	216,8	223,4	181,0	124,7	124,7
Övriga kortfrist. fordr.	1 676,5	1 676,5	1 676,5	1 676,5	1 676,5
Kassa och bank	189,0	-11,0	-11,0	-11,0	-11,0
<b>OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR</b>	<b>2 082,3</b>	<b>1 888,9</b>	<b>1 846,5</b>	<b>1 790,2</b>	<b>1 790,2</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>	<b>11 371,4</b>	<b>11 634,3</b>	<b>12 403,0</b>	<b>13 528,6</b>	<b>14 172,0</b>
Eget kapital vid årets början	2 869,0	3 196,3	2 843,5	3 006,9	3 155,7
Årets förändring av eget kapital	327,3	-352,8	163,4	148,8	52,1
<b>EGET KAPITAL</b>	<b>3 196,3</b>	<b>2 843,5</b>	<b>3 006,9</b>	<b>3 155,7</b>	<b>3 207,8</b>
Pensionsavsättning	78,8	78,8	78,8	78,8	78,8
<b>AVSÄTTNINGAR</b>	<b>145,3</b>	<b>145,3</b>	<b>145,3</b>	<b>145,3</b>	<b>145,3</b>
Långfristiga lån	4 946,6	5 562,3	6 167,6	7 144,4	7 735,7
Långfristiga skulder	4 946,6	5 562,3	6 167,6	7 144,4	7 735,7
Kortfristiga lån	1 650,1	1 650,1	1 650,1	1 650,1	1 650,1
Övriga kortfristiga skulder	1 433,1	1 433,1	1 433,1	1 433,1	1 433,1
Kortfristiga skulder	3 083,2	3 083,2	3 083,2	3 083,2	3 083,2
<b>SKULDER</b>	<b>8 029,8</b>	<b>8 645,5</b>	<b>9 250,8</b>	<b>10 227,6</b>	<b>10 818,9</b>
<b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>	<b>11 371,4</b>	<b>11 634,3</b>	<b>12 403,0</b>	<b>13 528,6</b>	<b>14 172,0</b>

## NYCKELTAL

Nettokostnadernas (exkl avskr.) andel av skatteintäkter o generella statsbidrag	92,4%	96,8%	95,0%	94,8%	95,8%
Finansnettots andel av skatteint.	-1,1%	-1,3%	-1,3%	-1,1%	-1,0%
Andel av skatteint. disp. för investeringar	8,7%	4,5%	6,3%	6,4%	5,2%
Årets resultat	327,3	56,0	163,4	148,8	52,1
Kassaflöde (förändring räntebärande tillgångar och skulder)	-77,9	-406,9	-605,3	-976,8	-591,3
Soliditet	28%	28%	28%	26%	25%

## FINANSIERINGSANALYS (mnkr)

	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
<b>DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN</b>					
Årets resultat	327,3	56,0	163,4	148,8	52,1
Justering för avskrivningar	207,8	227,7	247,9	279,1	306,6
Just. för förändring pensionsavsättning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster som ingår i Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	535,1	283,7	411,3	427,9	358,7
+/- Minskn/ökn förråd m.m.	36,4	-6,6	42,4	56,3	0,0
+/- Minskn/ökn övriga kortfrist. fordr.	-29,8	0,0	0,0	0,0	0,0
+/- Ökn/minskn övriga kortfristiga skulder	156,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av rörelsekapital enl. spec.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Kassaflöde från den löpande verksamheten</b>	<b>698,1</b>	<b>277,1</b>	<b>453,7</b>	<b>484,2</b>	<b>358,7</b>
<b>INVESTERINGSVERKSAMHETEN</b>					
Investering i materiella anlägg.n.tillg.	-824,5	-684,0	-1 059,0	-1 461,0	-950,0
Försäljning av materiella anlägg.n.tillg.	48,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i aktier o andelar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Kassaflöde från investeringsverksamheten</b>	<b>-776,0</b>	<b>-684,0</b>	<b>-1 059,0</b>	<b>-1 461,0</b>	<b>-950,0</b>
<b>FINANSIERINGSVERKSAMHETEN</b>					
<b>Utlåning</b>					
Ökning räntebärande långfr. fordr.	-443,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning räntebärande långfr. fordr.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Upplåning</b>					
Nyupptagna långfristiga lån	449,3	217,9	605,3	976,8	591,3
Amortering långfristiga lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</b>	<b>6,2</b>	<b>217,9</b>	<b>605,3</b>	<b>976,8</b>	<b>591,3</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>-71,7</b>	<b>-189,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

## INVESTERINGSBUDGET 2018-2022 (mnkr)

Nämnd	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunstyrelsen					
- Kommunledningskontoret					
- Konsult och Uppdrag					
- Fastighetsfunktionen	108	82	80	70	45
Arbetsmarknadsnämnden	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Barn- och utbildningsnämnden	328	495	365	420	440
Kultur- och fritidsnämnden	30,2	10	28	30	8
Miljö- och räddningstjänstnämnden	10	6,5	2	2	5
Socialnämnden	0	0	0	0	0
Stadsbyggnadsnämnden					
- Kommunala	99,5	99,3	100	113	100
- Medfinansiering till statlig infrastruktur	0	15	12	28	28
Vård- och omsorgsnämnden	344	608	323	353	193
Torshälla stads nämnd	10	14,5	10	10	10
<b>Summa nämnder</b>	<b>930</b>	<b>1 331</b>	<b>920</b>	<b>1 026</b>	<b>829</b>
Affärsinvestering (Mark och exploatering)	129	130	30	10	10
<b>Summa total</b>	<b>1 059,1</b>	<b>1 460,7</b>	<b>950,3</b>	<b>1 036,3</b>	<b>839,3</b>



**INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2018-2022 (mnr)**

**Kommunstyrelsen**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
F	Mindre ombyggnationer	ram		3	3	3	3	3
F	Säkerhetshöjande åtgärder	ram		3	3	3	3	3
F	Tillgänglighet	ram		1	1	1	1	1
F	Storkök	ram		6	6	6	6	6
F	Solel	ram		4	4	2	2	2
F	Energi- och miljöåtgärder	ram		8	8	10	10	10
F	Komponentutbyte	ram		20	20	20	20	20
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>								
F	UPMEF	184301	105	70	35			
F	UPMEF II	184302	105		10	35	35	25
F	ROT Snickarvägens Fsk	184303	4		4			
F	Grundförstärkningar	174301	1		1			
F	Infrastruktur	174302	4		2	2		
F	Sundbyholms slott	174303	11		11			
<b>Summa Investering</b>				<b>108</b>	<b>82</b>	<b>80</b>	<b>70</b>	<b>45</b>

**Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
F	Oförutsedda säkerhets och verksamhetsanpassningar	ram		0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
<b>Summa Investering</b>				<b>0,4</b>	<b>0,4</b>	<b>0,3</b>	<b>0,3</b>	<b>0,3</b>

**Barn- och utbildningsnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
<b>Förskola</b>								
F	Gillberga, 30, Snickarv paviljong	193201	8	8				
F	Hattmakaren, 80 pl	193202	35	10	25			
F	Årbygatan, utbyggnad befintlig	Plan			25			
F	Tegelviken	Plan				40		
F	Skogstorps Östra	Plan					70	
F	Skogstorps Centrum	Plan						55
F	Torshälla	Plan						70
F	Kapellbacken	Plan					20	100
F	Årby Norrnorra	Plan						20
<b>Grundskolan</b>								
F	Ny F-6 skola "Väster"	Plan				50	100	50
F	Ombyggnation Fristadsskolan	Plan			15			
F	Ny 7-9 skolan, Nötknäpparen	Plan					100	110
F	Edvardslundsskolan, ombyggnation	193203	5	5				
F	Årstaskolan, ombyggnation	Plan				20		
F	Lagersbergsskolan, ombyggnation	Plan				25	25	
<b>Gymnasieskolan</b>								
F	S:t Eskil, kök och matsal	Plan			55			
F	Kompletteringar 4:e GY, kök/matsal, ev. idh-hall	Plan				50		
<b>Särskolan</b>								
F	Grundsärskola Träningskola	Plan		20	70	30		
<b>Övrigt</b>								
F	Verksamhetsanpassningar inkl. Utemiljö BOU	Ram		30	30	30	30	30
Ö	Säkerhetsanpassningar	Ram		5	5	5	5	5
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>								
F	Utbyggnation skogsängsskolan	183203	130	30	100			
F	Utbyggnation Kjula skola	183204	25		10	15		
F	Skiftingeus skola	173201	200		30	100	70	
F	Forskaren/Björktorp, grundskola	173203	150	50	100			
F	Rekarne gymnasiet, utbildningslokaler Ekeby	183205	20	20				
F	Ombyggnation Rekarne gymnasiet	183206	40	10	30			
F	Gymnasiesärskola, Rinman	183207	45	35	10			
F	Ny-/utbyggnad Skiftinge förskola	183201	110	35	75			
F	Ny-/utbyggnad Fogdegatans förskola	183202	75	10	35	30		
<b>Summa Investering</b>				<b>328</b>	<b>495</b>	<b>365</b>	<b>420</b>	<b>440</b>

**INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2018-2022 (mnr)**  
**Kultur- och fritidsnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
Ö	Anpassning av lokaler för dansverksamhet	193501	0,5	0,5				
Ö	Truppergymnastik	Plan						
Ö	Ridanläggningar nya djurskyddslag	Plan						
Ö	Skatepark	193502	7	3,5	3,5			
Ö	Allaktivtetsplats	193503	4	4				
Ö	Allaktivtetsplats	Plan					4	
Ö	Fotbollens infrastruktur	193504	9	9				
Ö	Fotbollens infrastruktur	Plan				20		
Ö	Offentlig konst	Ram	2	2	2	2	2	2
Ö	Förbättringar i friluftsområden	Plan			3		3	
Ö	Ekängens idrottsområde	Plan				5	5	5
F	Danslokaler utveckling	Plan					15	
Ö	Bokbuss	Plan		7				
Ö	Bibliotekets infrastruktur	Plan						
F	Åtgärder för säkerhet, miljö och tillgänglighet	Ram		1	1	1	1	1
Ö	Investering bryggor Sundbyholms hamn	193505	0,7	0,7				
Ö	Led-belysning konstmuseet	193506	1	0,5	0,5			
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>								
Ö	Fotbollens infrastruktur, Skogstorp	183502	17	17				
Ö	Förbättringar i friluftsområden		3	3				
Ö	Skidlift Vilsta	183501	4	4				
F	Skärmtak Munktellarenan	173504	1,5	1	0,5			
Ö	Långbergsparken	173503	3	2,5	0,5			
Ö	E-arkiv	173505	6	5	1			
Ö	Konstgräs Hållsta	173501	3	3				
<b>Summa Investering</b>				<b>30,2</b>	<b>10</b>	<b>28</b>	<b>30</b>	<b>8</b>

**Miljö- och räddningstjänstnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
Ö	Brandfordon	191901	8,0	8,0				
Ö	Brandfordon	191902	2,0	2,0				
Ö	Övningsanordningar	Plan			2,0			
Ö	Brandfordon	Plan			4,5		2,0	5,0
F	Brandstation, Ärla/Flygplatsen	Plan				2,0		
F	Brandstation, söder	Plan						
<b>Summa Investering, mnr</b>				<b>10</b>	<b>6,5</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>5</b>

**Socialnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>								
F	Ombyggnad av Sägarsvedet	173102	24	24				
<b>Summa Investering</b>				<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

**INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2018-2022 (mnr)**  
**Stadsbyggnadsnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom						
			budget	2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
S	Gredbyvägen	191002	33	5	27	1			
S	Djurgården, lekplats	191003	3	0,5	2,5				
S	Stadsparken	191004	14		4	10			
S	Reparation Gasverksbron	191005	4		4				
S	BM-stråket	191006	7		3,5	3,5			
S	Cykelprojekt	ram			0,5	2	1	2	2
S	Nollvision- o trafiksäkerhetsåtgärder	ram			2	0,7	3	2	3
S	Kollektivtrafikåtgärder	ram			1	2	3	2	2
S	Trygghetsskapande och estetisk belysning	ram			1	1	1	1	1
S	Ombyggnad och upprustning av lek- och parkmiljöer	ram						3	3
S	Planteringsåtgärder	ram			1	1	1	1	1
S	Landsbygdsinvesteringar	ram			1	1	1	1	1
S	Beläggningsarbeten	ram			15	15	15	15	15
S	Belysning, reinvestering	ram			5	5	5		
S	Gång- och cykelväg, Klostergatan	plan					3		
S	Mått Johanssons väg - Gap Sundinsväg	plan				6			
S	Våtmark Klippberget (strategisk plan)	plan				5			
S	Reparation broar (4 st)	plan				5			
S	Gång- och cykelväg, Lasarettsgatan	plan				2,3			
S	Rothoffsparken, utv.plan + upprustning	plan				1,5	2,5		
S	Munktellsgratan norr om Nätet	plan				1,5			
S	Gång- och cykelväg Sundbyvägen	plan					1,5		
S	Gång- och cykelväg, Uttermarksgatan	plan					3		
S	Skogsängen lekplats	plan					3,5		
S	Kungsplan	plan				5	5		
S	Slottsbacken	plan					4		
S	Renovering kaj, Köpmangatan	plan				5			
S	Gång- och cykelväg, Sundbyholm	plan						3	
S	Gång- och cykelväg, Folkesta - Dalby	plan					1	14	
S	Shared space, Nygatan	plan					2	18	
S	Skiftninge stadsdelspark + torg	plan					15	15	
S	Ny park i Balsta	plan							
S	Tullgatan	plan					15		
S	Torshällavägen Rinmansgatan - Idunplan	plan					7		
S	Kloster Kyrkopark	plan					4,5		
S	Renovering kaj, Holmen	plan					2	6	17
S	Bro över ån mellan Nybron och Rådhusbron	plan							30
S	Stadsdelspark LRF-området	plan						30	
S	Gång- och cykelväg, Brunnsta, bro över ån	plan							25
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>									
S	Busskörfält, Kyrkogatan	181007	4						
S	Kunskapsstråket	181010	46		18,5	24			
S	Infrastrukturåtgärder vid arena	181005	17			1,8	1		
S	Kungsgatan	181006	45,5		13,5				
<b>Summa Investering</b>					<b>99,5</b>	<b>99,3</b>	<b>100</b>	<b>113</b>	<b>100</b>
M	Gång- och cykelväg, Kvicksund-Hällby	plan	15			15			
M	Gång- och cykelväg, Hällsta-Skogstorp	plan	8					8	
M	Gång- och cykelväg, Kjula-Svista	plan	10						10
M	Gång- och cykelväg, Prästtorp-Gillberga skola-Skogstorp	plan	20				2	18	
M	Gång- och cykelväg, Stenkvisarondellen-Eskilstuna	plan	20					2	18
M	Gång- och cykelväg, Alberga-Västermökorsning	plan	10				10		
<b>Summa medfinansiering statlig infrastruktur</b>					<b>0</b>	<b>15</b>	<b>12</b>	<b>28</b>	<b>28</b>
<b>Summa total stadsbyggnadsnämnden</b>					<b>99,5</b>	<b>114,3</b>	<b>112</b>	<b>141</b>	<b>128</b>

**INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2018-2022 (mnkr)**
**Torshälla stads nämnd**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
S	Omläggning av vägar Torshällas gatuområde	Ram		3,5		2,5	5,5	6
S	Försköna Torshällas infarter	Ram		1			1	1
S	Nollvisions- och trafiksäkerhetsåtgärder	Ram		0,5		0,5	1	1
S	Gatubelysning- trygghetsskapande insatser	Ram		0,5			1	1
S	Ombyggnad och upprustning av lek- och parkmiljöer	Ram					1	0,5
S	Konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer	Ram		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
S	Cirkulationsplats, Gillet	Plan			6			
S	Utveckla Holmbergsparken	Plan			2			
S	Ombyggnad och elanslutning bryggor, öster om kanalen	Plan			2			
S	Gång- och cykelväg, Vallbybron-Brogatan-Stadskällarbron	Plan			4			
S	Utveckla Kofältet	Plan					0,5	
S	Gång- och cykelväg och belysning Bjällerstavägen	Plan					6	
Ö	Ridanläggning - ny djurskyddslag	Plan						
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>								
Ö	Utveckla Torshargs IP	172106	5	1	4			
Ö	Investeringar ridskolan	172108	0,5					
<b>Summa Investering</b>				<b>10</b>	<b>14,5</b>	<b>10</b>	<b>10</b>	<b>10</b>

**Vård- och omsorgsnämnden**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
F	Nytt gruppboende, Hällby-Ökna 1:220 6 platser	193401	20	10	10			
F	Ärla-Åstorp 1:32 och Ärla-Nytorp 4:2, utökning 2 platser	193403	7	7				
F	Skiftinge gård gruppboende utökning 2 platser	193404	7	7				
F	Nytt gruppboende, Skogstorp, Backa 2:1, 6 platser	193402	20		20			
F	Nya service-/gruppboenden 6 platser vardera, ex Kjula ås							
F	1:50, viptorp östra, Viptorp södra, Bjällersta	Plan				20	40	40
F	Tillbyggnad, Vård- och omsorgsboende Ekebo, 10 platser	Plan	5	25	50			
F	Ny- och ombyggn. Vård- och omsorgsboende							
F	Spångagården 80 platser	193405	160	50	110			
F	Ombyggnation Trumslagargården	Plan					160	
F	Nya vård- och omsorgsboende 60+60 platser	Plan				300		
F	Nytt vård- och omsorgsboende 60 platser	Plan					150	
F	Nytt vård- och omsorgsboende 60 platser	Plan						150
F	Verksamhetsanpassning	Ram		5	3	3	3	3
<b>Tidigare års beslutade investeringsprojekt</b>								
F	Nytt gruppboende, Hökaren eller motsvarande	173401	20	20				
F	Nytt gruppboende, Balsta Östermalm 1:20 6 platser	183401	20	20				
F	Nytt gruppboende, Ekeby 3:14, 6 platser	183405	20		20			
F	Nytt gruppboende, Slagsta 3:19, 6 platser	183406	20	20				
F	Nytt korttids centrum 80 platser, Specialisten	183402	230	10	60	160		
F	Nybyggn. Vård- och omsorgsboende Gillet 50 platser	183404	125	5	60	65		
F	Skiftinge vård- och omsorgsboende 90 platser	183403	240	10	60	170		
<b>Summa Investering</b>				<b>344</b>	<b>608</b>	<b>323</b>	<b>353</b>	<b>193</b>

**Affärsverksamhet**

Typ av inv.	Benämning	Budget-id	Projekt- Prognos tom					
			budget 2018-12-31	2019	2020	2021	2022	2023
A	Exploatering	Plan		62	31	20		
A	Större strategiska mark- och fastighetsköp	Plan		57	89			
A	Mindre mark- och fastighetsköp	Ram		10	10	10	10	10
<b>Summa Investering</b>				<b>129</b>	<b>130</b>	<b>30</b>	<b>10</b>	<b>10</b>

**Summa nämnder**
**Affärsverksamhet**
**Summa inklusive affärsverksamhet**

<b>930,1</b>	<b>1 330,7</b>	<b>920,3</b>	<b>1 026,3</b>	<b>829,3</b>
<b>129,0</b>	<b>130,0</b>	<b>30,0</b>	<b>10,0</b>	<b>10,0</b>
<b>1 059,1</b>	<b>1 460,7</b>	<b>950,3</b>	<b>1 036,3</b>	<b>839,3</b>

Projekt	Benämning	Total				Ack utfall 20181231		2019		2020		2021			
		Inkomst	Inv.-bidrag	Utgift	Inv.	Nettoresultat	Inv.	RR	Inv.	RR	Inv.	RR	Inv.	RR	
<b>Pågående arbetsområden / infrastruktur</b>															
48010	Eskilstuna Logistikpark, Kjula	468,9	-	239,5	252,3	-	22,9	248,3	51,5	4,0	13,3	-	33,2	-	4,3
48402	Expl. Vilsta industriområde	8,8	-	3,0	-	-	5,8	-	3,5	-	-	-	-	-	-
48430	Expl. Svista	32,2	-	10,9	15,4	-	5,9	12,6	10,1	2,8	-	-	11,1	-	-
48433	Expl. Skiftunge 1:1 handelsområde	50,8	10,0	34,6	65,5	-	39,3	37,0	-	17,5	-	11,0	9,5	-	6,7
48466	Expl. Källsta industriområde fom. 2017	34,5	-	5,6	9,4	-	19,5	9,4	1,0	-	7,3	-	3,2	-	-
48468	Expl. Torlunda 1:271 m.fl., Folkesta industriområde	11,2	-	19,7	7,0	-	15,5	-	-	-	-	-	-	7,0	-
48474	Expl. Torshälla 4:45, Gjutaren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48920	GK Expl. Gallerian, Tuna Park	-	3,4	0,1	3,2	-	0,1	3,2	-	-	-	-	-	-	-
48921	GK Expl. Mesta 6:40	-	-	0,1	0,2	-	0,3	0,2	-	-	-	-	-	-	-
48925	GK Expl. Vapnet 3 bostäder äb	-	3,7	4,7	2,8	-	3,8	-	-	2,8	-	-	-	-	-
48926	GK Expl. Vulkanen 3	-	1,8	0,1	1,9	-	0,2	0,1	-	-	-	-	-	1,8	-
48927	GK Expl. Hyndevad 22:85	-	17,0	2,6	14,2	-	0,2	0,2	-	-	-	-	-	14,0	-
<b>Förstudie bostäder</b>															
48475	Expl. Lagersberg 1:3 mfl. Lagersdal bostäder	-	-	2,2	-	-	2,2	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Pågående bostäder</b>															
48301	Odlaren Trumtorp	32,5	12,7	28,3	12,0	-	4,9	11,3	3,9	0,7	3,0	-	2,7	-	-
48411	Expl. Hållsta 6:1 Tandlavägen bostäder	5,0	-	1,0	3,9	-	0,1	0,1	-	3,8	1,4	-	2,6	-	-
48416	Expl. Torshälla 5:8 Granbacken bostäder	21,0	5,2	4,9	10,7	-	10,6	-	16,5	8,7	0,4	2,0	-	-	-
48421	Expl. Gillet 1 bostäder	21,0	6,0	7,9	10,0	-	9,1	-	13,1	5,0	-	5,0	-	-	-
48425	Expl. Fristaden 1:10, Kanonhuset bostäder	8,2	-	4,0	2,7	-	1,5	2,4	4,2	0,3	-	-	-	-	-
48426	Expl. Slagsta 1:13, Olofslund	19,8	-	3,7	10,0	-	6,1	-	7,8	10,0	8,3	-	-	-	-
48429	Exp. Djursta bostäder	25,4	-	7,8	16,6	-	1,0	16,3	17,0	0,3	1,0	-	-	-	-
48438	Expl. Slagsta 1:1, Orkestervägen, bostäder	1,8	1,8	0,4	2,2	-	1,0	2,2	1,4	-	-	-	-	-	-
48440	Expl. Torshälla 5:8, Bjällersta, bostäder	2,3	2,6	2,0	0,4	-	2,5	0,9	0,3	1,3	0,2	-	-	-	-
48443	Expl. Torlunda 1:271, Skogvallen bostäder	3,8	-	3,2	0,1	-	0,5	0,1	-	-	0,6	-	-	-	-
48445	Expl. Hällby-Ökna 1:220, Hagaholmsvägen	19,7	-	2,1	2,0	-	15,6	-	0,1	0,5	1,5	0,8	16,0	0,7	-
48446	Expl. Hällby 18:1, Vattentornet bostäder	9,5	1,6	2,4	1,6	-	7,1	-	-	-	-	-	7,1	0,8	-
48448	Expl. Hällby 2:161 Lerdalen bostäder	-	-	2,6	-	-	2,6	-	-	-	-	-	-	-	-
48449	Expl. Eskilshem 4:7, 4:8 bostäder	25,2	-	2,3	1,0	-	21,9	-	22,9	1,0	-	-	-	-	-
48452	Expl. Valören 1, myntverket	15,0	-	15,8	-	-	0,8	-	0,8	-	-	-	-	-	-
48454	Expl. Nystavaren 5, 6, 7 bostäder	23,4	-	3,4	1,0	-	19,0	-	20,0	0,5	-	0,5	-	-	-
48455	Expl. Eskilshem 4:1, Kapellbacken bostäder	12,3	-	2,7	5,6	-	4,0	0,1	9,6	2,0	-	3,0	-	0,5	-
48456	Expl. Lagersberg PEAB etapp 2	-	-	-	2,4	-	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-
48463	Expl. Valören 2, bostäder	46,5	2,0	14,2	2,3	-	32,0	1,5	-	-	-	1,5	-	2,3	32,3
48464	Expl. Valhalla 1:1 Notarien 13-18, Årby norra bostäder	84,9	-	6,5	12,0	-	66,4	-	3,2	6,0	-	6,0	-	-	39,2
48465	Expl. Ångsholmen 1:2, Östra Ångsholmen fritidsomr	-	-	0,1	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
48467	Expl. Nötknäpparen 26 mfl	38,8	-	36,2	2,0	-	0,6	-	-	-	-	2,0	2,6	-	-
48469	Expl. Vilsta 2:1 m.fl., Skogsängen, Vasavägen bostäder	-	-	0,3	-	-	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-
48470	Expl. Husby-Rekarne 3.14, 3.78, 3.13, 3.29 bostäder	25,5	3,2	3,3	3,3	-	22,1	-	-	0,2	-	2,5	22,2	0,6	-
48471	Expl. Husby-Vreta 1:66 Skogstorp C, bostäder	5,6	1,5	2,9	1,8	-	2,4	0,1	-	1,7	4,2	-	-	-	-
48472	Expl. Väduren 23, Gredby 1:1	-	-	9,2	0,4	-	9,6	0,4	-	-	-	-	-	-	-
48473	Expl. Ärla-Åstorp 1:97, 1:98, 1:99, 1:100, bostäder	1,8	-	0,3	1,2	-	0,3	1,2	0,3	-	1,2	-	-	-	-
48923	GK Expl. Nithammaren 8, bostäder	10,6	16,3	11,1	11,8	-	4,0	0,2	0,5	8,0	-	3,0	-	0,6	-
48924	GK Expl. Vikingen 15	-	7,5	0,6	13,1	-	6,2	0,6	-	6,5	0,3	6,0	0,3	-	-
48928	GK Expl. Lagersberg 1:11 Peaby/Signum etapp 3	-	-	0,7	3,9	-	4,6	1,3	0,7	0,8	-	1,8	-	-	-
<b>Infrastrukturexploatering med extern exploatör</b>															
48922	GK Expl. Kv. Nätet bostäder	0,4	8,0	1,1	11,0	-	3,7	11,0	0,7	-	-	-	-	-	-
<b>Summa</b>		<b>1 066,4</b>	<b>104,3</b>	<b>504,1</b>	<b>516,9</b>	<b>-</b>	<b>149,7</b>	<b>358,3</b>	<b>176,7</b>	<b>84,4</b>	<b>41,3</b>	<b>45,1</b>	<b>104,5</b>	<b>28,3</b>	<b>73,9</b>

## Kompensation för kapital- och driftkostnader för nya och pågående investeringar

Bilaga 1

Stadsbyggnadsnämnden		proj.anslag		2019	Kompensation
Gredbyvägen	191002	33	5	27	2,49
Djurgården, lekplats	191003	3	0,5	2,5	0,37
Stadsparken	191004	14		4	1,26
Reparation Gasverksbron	191005	4		4	0,26
BM-stråket	191006	7		3,5	0,63
Cykelprojekt	ram			0,5	0,05
Nollvision- o trafiksäkerhetsåtgärder	ram			2	0,15
Kollektivtrafikåtgärder	ram			1	0,07
Trygghetsskapande och estetisk belysning	ram			1	0,09
Ombyggnad och upprustning av lek- och parkmiljöer	ram				0,00
Planteringsåtgärder	ram			1	0,09
Landsbygdsinvesteringar	ram			1	0,07
Beläggningsarbeten	ram			15	1,35
Belysning, reinvestering	ram			5	0,45
Kapitalsläpp 2018-2019					-3,10
<b>Summa</b>					<b>4,23</b>
<b>Miljö- och Räddningstjänstnämnden</b>					
Brandfordon	191901	8		8	0,55
Brandfordon	191902	2		2	0,06
<b>Summa</b>					<b>0,61</b>
<b>Torshälla stads nämnd</b>					
Omläggning av vägar Torshällas gatuområde	Ram			3,5	0,25
Försköna Torshällas infarter	Ram			1	0,07
Nollvisions- och trafiksäkerhetsåtgärder	Ram			0,5	0,04
Gatubelysning- trygghetsskapande insatser	Ram			0,5	0,05
Konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer	Ram			0,5	0,05
Kapitalsläpp 2018-2019					-0,10
<b>Summa</b>					<b>0,36</b>
<b>Kultur- och fritidsnämnden</b>					
Anpassning av lokaler för dansverksamhet	193501	0,5		0,5	0,57
Skatepark	193502	7		3,5	0,00
Allaktivetsplats	193503	4		4	0,76
Fotbollens infrastruktur	193504	9		9	0,72
Offentlig konst	Ram	2		2	0,08
Bokbuss	Plan			7	0,20
Åtgärder för säkerhet, miljö och tillgänglighet	Ram			1	0,14
Investering bryggor Sundbyholms hamn	193505	0,7		0,7	0,1
Led-belysning konstmuseet	193506	1		0,5	0,14
Kapitalsläpp 2018-2019					-1,00
<b>Summa</b>					<b>1,71</b>
Summa total					<b>6,91</b>

**Kompensation tidigare års beslut****Stadsbyggnads nämnden**

Busskörfält, Kyrkogatan	181007	4			
Kunskapsstråket	181010	46		18,5	3,37
Infrastrukturåtgärder vid arena	181005	17			0,21
Kungsgatan*	181006	45,5		13,5	0,96

**Torshällas stads nämnd**

Utveckla Torshargs IP	172106	5		4	1,20
Investeringar ridskolan	172108	0,5			0,07

**Socialnämnden**

Ombyggnad av Sågarsvedet	173102	24	24		1,44
--------------------------	--------	----	----	--	------

**Kultur och fritidsnämnden**

Fotbollens infrastruktur, Skogstorp	183502	17	17		2,88
Förbättringar i friluftsområden		3	3		0,42
Skidlift Vilsta	183501	4	4		0,56
Skärmtak Munktellarenan	173504	1,5	1	0,5	0,21
Långbergsparken	173503	3	2,5	0,5	0,42
E-arkiv	173505	6	5	1	0,84
Konstgräs Hållsta	173501	3	3		0,42

**Justering av inflationsberäkning , mnkr**

Bilaga 2

<b>Nämnder/styrelser</b>	Ursprungligt förslag	Förändring	Nytt inflations- påslag
Arbetsmarknads och vuxenutbildningsnämnden	3,8	0,0	3,8
Överförmyndarnämnden	-0,2	0,0	-0,2
Barn- och utbildningsnämnden ansk	0,7	0,0	0,7
Kommunstyrelsen	5,9	0,4	6,3
Kultur och fritidsnämnden	4,3	-1,0	3,3
Miljö- och räddningstjänstnämnden	0,2	-0,1	0,1
Socialnämnden	5,0	0,2	5,2
Stadsbyggnadsnämnden	4,1	-0,1	4,0
Torshälla stads nämnd	0,8	0,1	0,9
Vård och omsorgsnämnden	7,7	1,2	8,9
Skolpeng fsk	1,2	-0,3	0,9
Skolpeng grsk	3,7	-0,7	3,0
Skolpeng gym	1,8	-0,3	1,5
Skolpeng särskola	0,2	0,0	0,2
Skolpeng Friskolor	10,6	-0,5	10,1
<b>Summa</b>	<b>49,8</b>	<b>-1,1</b>	<b>48,7</b>



**Justering av fördelning av kostnaderna för rekryteringsenheten, mnkr**

<b>Nämnder/styrelser</b>	Ursprungligt förslag	Förändring	Nytt förslag
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	-1,3	0,0	-1,3
Barn- och utbildningsnämnden, skolpeng	-6,8	-0,2	-7,0
Kommunstyrelsen	-0,7	-0,1	-0,8
Kultur- och fritidsnämnden	-0,5	-0,1	-0,6
Miljö- och räddningstjänstnämnden	-0,4	0,0	-0,4
Socialnämnden	-2,1	0,3	-1,8
Stadsbyggnadsnämnden	-0,6	-0,1	-0,7
Vård- och omsorgsnämnden	-4,2	0,4	-3,8
Överförmyndarnämnden	-0,1	0,0	-0,1
<b>Summa</b>	<b>-16,7</b>	<b>0,2</b>	<b>-16,5</b>